

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 25 (213)
Anul VIII
20 Iunie 1959

SPECIALITATE!...
(Reportajul
în pag. 3-4-5-6)
Fotografie de
E. IAROVICI

- Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliul de Miniștri al R.P.Romîne au adoptat o hotărîre cu privire la cea de-a 15-a aniversare a zilei de 23 August, ziua eliberării Romîniei de sub jugul fascist, cea mai mare sărbătoare a poporului român.

- Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R., Ion Gheorghe Maurer, a primit, vineri 12 iunie, pe ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al R.P. Chineze la București, Siu Gien-guo, care și-a prezentat scrisorile de acreditare (foto 1).

- Membrii delegației de oameni de cultură din R.S.S.Belorusă, care au fost oaspeții țării noastre cu prilejul Zilelor culturii și artei R.S.S.Belorusse, și-au continuat vizitele prin întreprinderi și instituții. Printre altele, oaspeții beloruși au vizitat platurile cinematografice de la Buftea (foto 2) și Muzeul satului (foto 3).

- Prezidiul Marii Adunări Naționale a R.P.R. a conferit ordinul "Steaua Republicii Populare Romîne" clasa I-a academicianului Ștefan Gh.Nicolau, pentru îndelungata sa activitate și merite deosebite în munca științifică.

- Vineri, 12 iunie, pe șantierul Uzinei de sodă caustică de la Borzești a fost pusă în funcțiune - cu jumătate de an înainte de termenul stabilit - fabrica de oxigen. Atît proiectul fabricii cît și utilajul cu care a fost înzestrată au fost livrate de Uniunea Sovietică (foto 4).

- Comitetul Național pentru Apărarea Păcii și Uniunea Scriitorilor au organizat, săptămîna trecută, în sala Dalles, o festivitate consacrată celei de-a 200-a aniversări a nașterii poetului scoțian Robert Burns.

- Săptămîna trecută a sosit în Capitală Henri Torrès, președintele Consiliului superior al radiodifuziunii franceze. În fotografia 5, un aspect de la sosirea pe aeroportul Băneasa.

- La uzinele "Tudor Vladimirescu" din Capitală se fabrică în prezent, în afară de autobuse și troleibuse, mașini autoutilitare. În fotografia 6; ultimul control al unui lot de autoutilitare, înainte de expediție.

- S-au împlinit 10 ani de la apariția "Scînteii pionierului", organ al C.C. al U.T.M.

- Teatrul Armatei a prezentat în premieră, sîmbăta trecută, piesa "Străina de pe insulă", de Georges Soria (foto 7).

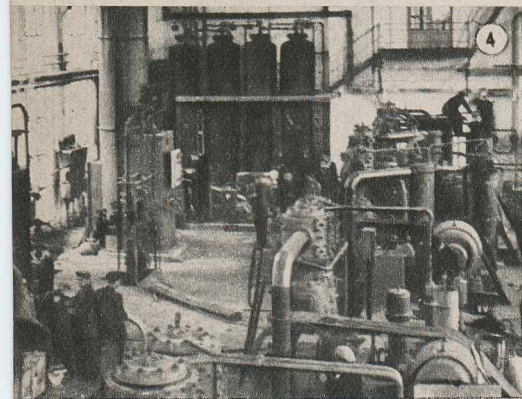
- În zilele de 11 și 12 iunie a avut loc în aula Academiei R.P.Romîne simpozionul cu tema "Problemele evoluției în biologie", organizat de secția de biologie și științe agricole a Academiei R.P.Romîne.

- Timp de două zile, pe terenul "Progresul" din Capitală, s-a desfășurat faza regională a celui de-al V-lea concurs al grupelor sanitare ale Crucii Roșii din regiunea București.

- În întreaga țară se desfășoară cel de-al V-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate, faza regională.

- În sala Comedia a avut loc luni o seară închinată lui Mihail Eminescu, cu prilejul comemorării a 70 de ani de la moartea marelui poet. Manifestarea a fost organizată de Teatrul Național "I.L.Caragiale" și Uniunea Scriitorilor din R.P.R.

- În regiunea Oradea un număr mare de orădeni merg la băile "1 Mai" și "Victoria-9 Mai", unde sînt bazine descoperite cu apă caldă. În fotografia 8, un aspect de la băile "Victoria-9 Mai".

FILMELE SĂPTĂMÎNII

"CINTECUL MATROZILOR". Film istoric de vaste proporții o epopee închinată eroicei lupte duse de clasa muncitoare din Germania în anii 1917-1918 împotriva războiului imperialist, pentru pace, libertate și pîine. Producție DEFA-Berlin (realizată atît pentru ecran îngust cît și pentru ecran lat).

"MOSCOVA ȘI MOSCOVIȚI". Cele 70 de minute ale filmului sintetizează ceea ce călătorul cel mai harnic n-ar putea aduna în răgazul unei lungi călătorii prin Moscova: cunoștința cu fabrici și laboratoare, teatre și muzee, institute de cercetări științifice și, mai ales, cu prietenozii, veseli, ospitalierii moscoviți.

"CÎNTĂREȚUL MEXICAN". O producție a studiourilor franceze după o formulă banală și răsufiată: fast, muzică, o femeie-vamp, alta onestă și, pentru completarea inventarului, vederi din Paris (e drept, frumos colorate), un Mexic de operetă și un cîntăreț divin, disputat de toată lumea. Un singur lucru bun: muzica.

"SĂGEATA ALBASTRĂ". Patriciant film de aventuri în care - cu tot senzaționalul întîmplărilor - saptete rămîn perfect reale. S-au întîmplat pe teritoriul Uniunii Sovietice. Îl vedem în acest film pe actorul sovietic care l-a interpretat magistral pe amiralul Ușakov: Ivan Perveznev. Producție a studioului "Dovjenko" din Kiev.

MAGAZINE DE SPECIALITATE

Fotoreportaj de E. IAROVICI

Au existat și în trecut în ramura alimentară magazine de specialitate: de mezeluri, de brânzeturi, zaharale, pescării, de cafea etc. Proprietarii lor urmăreau câștigarea pieței în sectorul respectiv și înfrângerea concurenței pentru a dicta consumatorului prețurile care să le aducă maximum de profituri.

În zilele noastre comerțul de stat, prin magazinele de specialitate, urmărește cu totul alt scop: să satisfacă necesitățile crescînde și variate ale oamenilor muncii, să aprovizioneze populația cu produse de calitate cît mai bună, în cantități îndestulătoare, în sortimente cît mai numeroase și la prețuri cît mai scăzute.

În Capitală, unele dintre aceste magazine de specialitate au devenit foarte cunoscute și apreciate de cetățeni. Altele mai au încă lipsuri ce trebuie remediate. Pentru a cunoaște realizările unora și lipsurile altora, am întreprins un raid fotografic prin cîteva magazine de specialitate.

Rezultatele raidului: cele cîteva instantanee alăturate.

Locul: calea Victoriei colț cu bulevardul 6 Martie. Numele: Delta Dunării. Specialitatea: magazin de prezentare a Ministerului Bunurilor de Consum. Înăuntru puteți găsi produse conservate prin frig (fructe, carne), mezeluri, brânzeturi, conserve, băuturi, precum și o secție de restaurant specializată în pește.

Amatorii de cafea preferă să vină la unitatea specializată din strada Batiștei nr. 5. Se pare că tovarășul Hazarian Floren, responsabilul unității, este nu numai un vânzător foarte amabil dar și un mare specialist în combinarea boabelor de soțuri și grade de prăjire diferite.

Pe lângă articolele de stupărit, „Apicola”, deschisă de curând, oferă amatorilor și diverse produse: miere, bomboane, turtă dulce, pâine filurii. Clientul stăie mulțumit. Însă ar mai trebui completate sorturile de miere (se găsesc numai două).

1-2-5? sau 7? sau, poate, 9? Trebuie să știți de la început! De altfel e destul de ușor deoarece există aceste notații pe meniu. Cifra 9 înseamnă că mâncarea poate fi consumată de diabetici, 2 — de cei suferinzi de colite cronice ș.a.m.d. Restaurantul dietetic „Cina” oferă mâncăruri gustoase și variate. →

Unitatea „Spicul” de pe bulevardul 6 Martie este cunoscută în toată Capitala datorită bunei aprovizionări și deservirii. Specialitatea: pâine, paste făinoase, patiserie. Aici se servesc și — tot specialitatea casei — apreciatele plăcure calde. ←

Dacă doriți un pește rasol îl puteți mânca cu lămițe, cu maioneză, cu unt fierdinte, cu sos de roșii etc. Peștele mai poate fi preparat și la grătar, și ciorbă, și chiftele etc. În fața unor astfel de variante, alegerea e destul de grea. Acest lucru i s-a întâmplat și consumatorului din fotografie, aflat într-una din ultimele zile în restaurantul „Pescarul”. Când, însă, restaurantul nu are pește, atunci alegerea e mult simplificată. Acest lucru, însă, contrar aparențelor, nu e pe placul consumatorului. ↓

Pe strada Batiștel se află una din zaharelele cele mai cunoscute din București. Sînt zile cînd la zahara cetățeanul poate comanda toate specialitățile pe care le dorește. Sînt însă și zile cînd vitrina zaharului este dezasortată. Și atunci cetățeanul care a venit să mîncece mîmîle, creier sau mușchi este nevoit să-și pună pofta-n... eul și să-și potolească foamea cu cașcaval, măsline, șaradele sau mîncărurile din cea de-a doua vitrină care nu se deosebește de-a oricărui restaurant din București care nu e „specializat” (stînga). ↓

În fiecare zi bufetul „Expres-Lido” pregătește între 100-140 de asemenea platururi. Tot aici se prepară zilnic circa 3.500 de porții de mîncăruri reci și calde. Ca să poată să le consume pe toate — socotit un fel pe zi — unul om f-ar trebui zece ani. →

Preparate de bucatarie

↑ Cu scopul de a veni în ajutorul gospodinelor, pe strada Academiei a fost deschis magazinul „Gospodina”. Se vînd preparate de bucatărie și semipreparate. Ca să faci sarmale nu-i nevoie să cumperi carne, orez, foi de vișă etc. și să stai apoi trei ceasuri în bucatărie. Le poți cumpăra gata făcute de la „Gospodina”, și acasă „munca” se împarte în două: fiertul și mîncatul.

Se întîmplă cîteodată ca unele magazine să-și afirme sus și tare o specialitate pe care nu o au. Priviți firma: mezeluri și brînzeturi. Priviți partea de sus a vitrinei, iar: mezeluri-brînzeturi. Priviți în vitrină reclama: **VIZITAȚI CU ÎNCREDERE MAGAZINUL NOSTRU SPECIALIZAT ÎN MEZELURI ȘI BRÎNZETURI.** Priviți conținutul vitrinei: găsiți lichioruri, conserve, vin spumos, dar specialitatea casei... cam lipsește. Situația este la fel și înăuntru (Unitatea nr. 26 din strada Brezofanu).

← În Cișmigiu există un centru foarte bine aprovizionat cu ape minerale. A mai rămas un mic compartiment cu un ghișeu înghețat, slab aprovizionat. Pe carton scrie (autocritic): așteptăm să ne sosească celelalte sorturi. Cînd?

↓ În Cișmigiu, într-o latură a centrului de răcoitoare s-a deschis, în acest an, o nouă unitate de „specialitate”: „Cofetăria copiilor”. După cum rețese și din fotografie, părerea „consumatorilor” despre această unitate pare a fi destul de... veselă.

CIFRE DESPRE ALIMENTAȚIE

● În cursul unei vieți de 60-70 de ani, un om care se hrănește normal bea în medie 10.000 de litri de lapte.

● În anul 1960 Uniunea Sovietică va produce cinci miliarde și jumătate cutii de conserve de tot felul. Pentru a ne face o idee ce înseamnă un asemenea număr, se propune o comparație. Dacă s-ar așeza unele peste altele toate cutiile de conserve care se vor fabrica în 1960 în U.R.S.S., coloana obținută ar fi de un milion de ori mai înaltă decît un inobil cu 100 de etaje.

● O ceașcă de lapte obișnuit conține în suspensie aproape 700.000.000.000 globule de grăsime.

● În Rusia pre-revoluționară (anul 1913) se produceau 70.000 de tone de dulciuri. În 1940 producția acestora a atins 790.000 tone (790.000.000 kilograme), adică de 11 ori mai mult. În 1960, popoarele sovietice vor consuma 2.300.000 tone de zaharicale de tot soiul, de 33 ori mai multe, decît în 1913.

● Bunăstarea unui popor se socotește invers proporțională cu cantitatea de piine consumată, pe baza raționamentului că sporirea consumului de unt, zahăr, carne și lapte face să scadă consumul de piine.

● Locuitorii Parisului consumă anual 600.000 kilograme melci.

● Floarea-soarelui, originală din Mexic, a fost mulți ani cultivată ca plantă ornamentală. Mai târziu, oamenii au început să-i aprecieze semințele, care se consumau în mari cantități, prăjite. Abia în anul 1779, într-un articol publicat în Buletinul Academiei Ruse de Științe, s-a atras atenția asupra posibilității stocării uleiului, pe care semințele de floarea-soarelui îl conțin în mare cantitate. O metodă modernă și economică de extragere a uleiului din floarea-soarelui folosește ca dizolvant... benzina.

● „Floricelele” de porumb, atât de populare în țara noastră și în Ungaria (în Statele Unite sînt cunoscute sub numele de „Pop-Corn”) și care se răspîndesc din ce în ce mai mult și în Uniunea Sovietică, își datoresc forma atrăgătoare, de unde le vine și numele, de la presiunea interioară care se naște în bobul de porumb prin încălzire puternică. S-au construit în U.R.S.S. aparate speciale de fabricat floricele, în care operația de explodare a boabelor, care devin ușoare și vaporose, se face mai repede și sub control automat. O cană de ceai cu asemenea flori de porumb cîntărește numai 75-80 de grame, pe cînd, la același volum, boabele crude cîntăresc 800-850 grame.

● Într-un singur mare combinat de pregătirea cărnii din U.R.S.S. se sacrifică zilnic: 18.000 oi, mai mult ca 2.000 de bovine și 2.000 de porci. Asemenea uriașe fabrici de carne se numără azi cu sutele în U.R.S.S.

Cei mai tineri dintre tineri

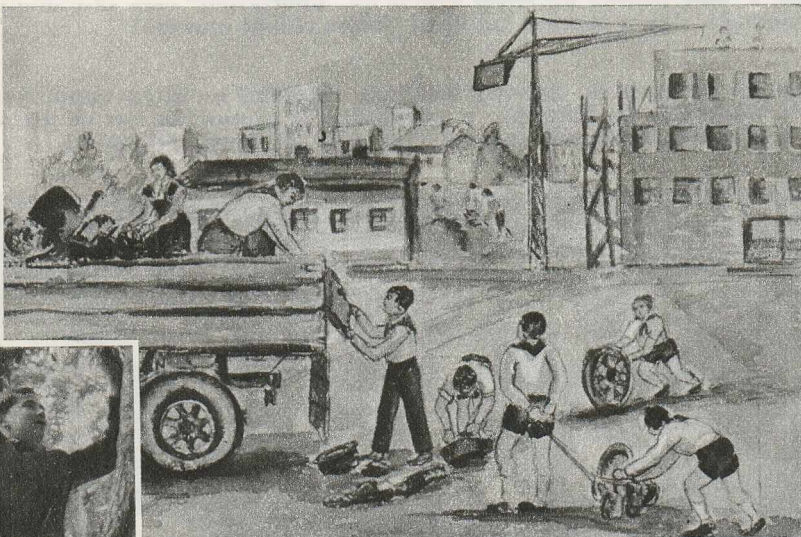
Imaginația copiilor și a artiștilor e proverbială. Când însă copiii își strung imaginea cu mijloacele artiștilor, rezultatele sînt de-a dreptul surprinzătoare. Spre convingere, priviți aceste patru lucrări de la Expoziția de artă plastică a tineretului școlar. Ii puteți vedea, alături, și pe autorii lor, patru copii din București.

FEODOROV VICTOR, clasa a VII-a, Școala medie nr. 11

La 14 ani, Victor are o „carieră“ artistică de zecă ani: avea doar 4 cînd a dat la iveală primul lui desen. Un om, cam pătrat, e drept, dar cu... viitor.

Adevăratul palmares și l-a inaugu-

rat însă acum trei ani, cînd a obținut o mențiune la Expoziția de desene ale copiilor, organizată în Italia. Și se pare că intenționează să și-l îmbogățească.

Victor Feodorov: „Copii la strînsul fierului“.

MIHULEAC VANDA, clasa a VI-a, Școala de 7 ani nr. 25

Ii place să deseneze. Orice. O mișcare prinsă în zbor, o arcadă, un trecător de pe stradă...

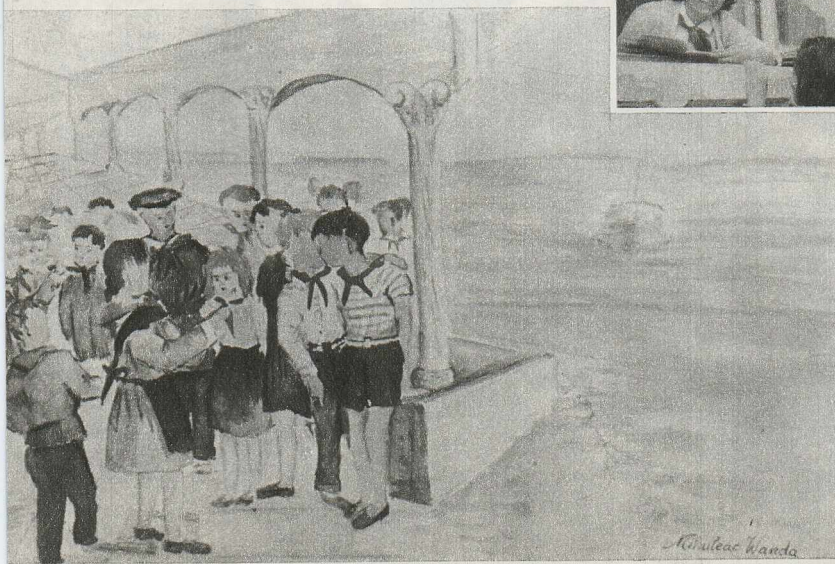
— Imi plac mult poeziile — spune ea — dar cartea mea cea mai dragă este asta!...

Și scoate din ghiozdan monografia pictorului Iser, cu dedicația a-estua.

O întreb cum a reușit să-și imagineze peisajul de la Artek în care și-a plasat subiectul compoziției pe care o reproducem.

— Am citit o carte despre locurile acelea și m-am văzut parcă printre pionierii pe care i-am desenat...

Vanda Mihuleac: „Prietenia dintre copiii romîni și sovietici“.

RĂDULESCU EUG., cl. a VI-a, Școala de 7 ani nr. 31

Rădulescu Eugenia: „Aspecte din atelierul nostru de țîmplărie“.

La 11 ani și exact 9 luni, Eugenia Rădulescu e una dintre cele mai tinere pictorițe ale școlii de pe malul lacului Tei. Cuminte și tăcută, o găsești de obicei ghemuită în vreun colț, cu caietul de schițe în mînă. Cînd e acasă ar dori să-și deseneze din memorie colegii din clasa a VI-a, dar nu

poate. Iar la școală, „parcă ce, poți să-și desenezi?“

— În oră mă vede tovarășa profesoară, iar în recreație nici unul nu stă locului — îmi șoptește cu un oftat.

Numai în atelierul de țîmplărie se pare că a reușit să-și deseneze în voie.

CARNABATU VASILE, clasa a VII-a, Școala medie nr. 1

Băiatul blond și înalt care mi se prezintă, își șterge niște urme de cărbune de pe mîini, scuzîndu-se:

— De obicei lucrez în acuarelă.

Dar cu o condiție: numai după model. Și modelul nr. 1 care-l pasionează este natura.

— Îți plac poeziile? — îl întreb,

făcînd legătura cu această predilecție a compozițiilor sale.

— Mai mult matematica.

Cînd îmi spune apoi că vrea să devină arhitect, totul se clarifică.

María PREDUȚ

Fotografii de Eugen IAROVICI

Vasile Carnabatu: „Turnul din orașul Giurgiu“.

AVERTISMENTUL IS

de Marla ARSENE

Imi reamintesc. Eram copil. Povesteau bătrîni: la 28 iunie 1914, la Sarajevo, capitala Bosniei, Franz Ferdinand, arhiducele moștenitor al tronului Austro-Ungariei, și soția lui morganatică, Sofia Chotek, ducesă de Hohenberg, abia scăpată cu cîteva ore înainte de explozia unei bombe zvîrlite de Cabrinovici, cădeau răpuși sub gloanțele de revolver ale lui Prinkip. Imperiul austro-ungar a somat micuța Serbie și a trecut la represalii, Rusia a sărit în ajutorul sîrbilor, iar Wilhelm al II-lea, împăratul Germaniei, în baza tratatului de alianță cu Austro-Ungaria, a intervenit... Așa a izbucnit primul război mondial.

Și iarăși îmi reamintesc. Nu mai eram copil. Hitler pusese stăpînire pe conducerea Germaniei în ianuarie 1933. Singur n-ar fi putut face niciodată aceasta. Nici numai sprijinit de banda lui de asasini și pederasta. A fost adus la putere de cercurile financiare din țară și de peste ocean. Și susținut de grupările politico-militare ale germanilor revanșarzi. Cu acest sprijin a putut merge din crimă în crimă, pînă la mișeșcul atac antisovietic din 22 iunie 1941.

Acum, la 18 ani după declanșarea agresiunii hitleriste împotriva Uniunii Sovietice, putem spune că Hitler, cu rafinamentul său diabolic, cunoștea bine pe cei care îl susțineau și interesele lor. Noului cancelar al Germaniei i s-au

Echipată și inarmată pînă în dinți, hoarda hitleristă visa la un „blitzkrieg” care să-i aducă supremația mondială. Așa a început cel de-al doilea război mondial.

Soarta războiului n-a fost cea scontată de agresorii hitlerști. Războiul s-a întors împotriva celor care l-au dezlănțuit. Coloanele de hitlerști ce mărșăluiau la început în pas de gîscă trufaș, au devenit la sfîrșitul războiului coloane nesfîrșite de jalnici prizonieri.

TORIEI

pus la dispoziție un corp diplomatic experimentat, un stat major militar versat, cu o veche tradiție a războaielor și academiilor militare și, în plus, o formidabilă industrie grea.

Dictatura mondială la care râvnea Hitler nu era altceva decât obiectivul principal al marii finanțe germane cu ramificații în S.U.A., Anglia și Franța.

Îmi reamintesc. 1935, 1936, 1937, 1938. Titlurile din ziarele epocii sînt deosebit de revelatoare. Le am în față: „Saarul reintră în sînul Germaniei“; „Trupele germane reocupă Renania“; „Reichul se mărește cu Austria“; „Cehoslovacia face parte din cel de-al treilea Reich german“...

Și toate acestea fără un singur foc de armă. Toate acestea fără ca un singur soldat german să fi fost zgîriat. Și toate acestea în fața „acelei“ Europe uluite, stupefiate, hipnotizate și terorizate de Germania hitleristă.

Planul agresorilor se-ndeplinea punct cu punct. Polonia figura și ea pe lista țărilor ce urmau să fie înghițite. Hitleriștii n-aveau de ce s-o cruțe. Desigur că în duminica aceea, în noaptea lui 2 spre 3 septembrie 1939, Hitler și ai lui au judecat situația, au întors și sucit posibilitățile pe toate fețele și, trecîndu-și în revistă forțele, au hotărît războiul.

Polonia a fost lichidată în trei săptămîni. Trădarea, spionajul și slaba înarmare și organizare a țării și-au spus hotărît cuvîntul în ciuda voinței poporului, care ar fi putut respinge pe agresor dacă burghezia nu l-ar fi trădat, uneltind împotriva Uniunii Sovietice, în loc să caute alianța acesteia.

Ce făceau francezii? Stăteau asigurați înapoia „invulnerabilei“ linii Maginot. Iar engle-

Așa s-a sfîrșit aventura hitleristă: toate steagurile diviziilor hitleriste aflate în mina gloșilor ostașilor sovietici și aplecate în semn de înfrîngere, în timp ce Armata Sovietică defila victorioasă în Piața Roșie prin fața mausoleului lui Lenin.

zii? Partide de bridge și polo cu echipele reprezentative ale armatei franceze, gazda diviziilor britanice amatoare de coniac și juupoane de mătase...

La 10 mai 1940 Hitler dă ordin trupelor sale să intre și să ocupe Franța. Ordinul a fost executat rapid. Belgia este răvășită și străbătută în marș, linia Maginot — care a costat miliarde de franci aur pe contribuabilii francezi — dată peste cap. Pe șoselele Franței, blindatele lui Rommel și Guderian spintecau trupul sîngerînd al țării mințite, înșelate, jefuite.

Există o fotografie unică. Unică și cu foarte puține copii: „Hitler, la aflarea vestii capitulării Franței“. Ea vorbește de la sine — nu

numai despre satisfacția cruntului dictator, ci și despre justificata lui încredere în puternica sa armată.

Filmul războiului se desfășoară vertiginos. Norvegia, Olanda, Danemarca și micul Luxemburg au aceeași soartă. Și în timp ce Stukasurile lui Goering pulverizează cartiere întregi și orașe în Anglia — numai în șase luni de bombardamente de noapte au fost ucise și rănite 100.000 persoane — Iugoslavia, Grecia și Creta cad în robia hitleristă. Guvernele reacționare ale Romîniei, Bulgariei și Ungariei trec cu arme și bagaje de partea dictatorului.

Și-acum, o scurtă privire de ansamblu. Japonia face o rană aproape mortală Statelor

Scrisoare deschisă către Gay Haynes—Iowa (S.U.A.)

Prietene,

S-au scurs 15 ani de cînd ne-am cunoscut în faimoasa închisoare Rossauerlände din Viena. Pe atunci erai un tînăr sergent-major din aviația americană. Cînd bombardierul, la bordul căruia te aflai ca mitralior, a fost incendiat, tu te-ai salvat cu parașuta. Dar pentru hitleriști orice parașutist era un diversionist și tratat ca atare. Așa ai ajuns în temniță. Acolo ne-am întîlnit.

Și eu eram deținut — un ostaș român care luptasem alături de glorioasa Armată Sovietică pentru aceeași cauză pentru care ai luptat și tu — zdrobirea fasciștilor hitleriști. De atunci au trecut 15 ani. Dar în memoria mea, acele vremuri au rămas la fel de vii.

Îți mai aduci amînte, Gay Haynes? În „Zelle“ nr. 80 din fortăreața de pe canalul Dunării eram îngrămădiți aproape 150 de oameni vorbind în felurite limbi. Cînd ne-am întîlnit nu știam că fuseserăm aduși în anticamera morții. Nu știam încă ce înseamnă faimoasele interogatorii din beciurile hotelului Metropol — sediul Gestapoului.

Mai îți mînte zidurile celulei? Erau înegrite de jos pînă sus cu protestele deținuților, exprimate în zeci de limbi! Mi-a rămas în memorie o emoționantă inscripție în limba franceză: „Ma mère m-a donné la naissance, / Mon père, la puissance, / Ma femme, la jouissance, / L'Allemagne, la souffrance!“

În esență, aceste rînduri exprimau gîndurile noastre, ale tuturor.

Te văd, bunul meu Gay, ca și cum lucrurile acestea s-ar fi petrecut de curînd. Îmi povestea de casa ta din Iowa, de ocupațiile tale, dar mai cu seamă îmi vorbeai despre gingașa ta soție Doriss. Și zilele se scurgeau una după alta. O dată cu ele sporea însă și mizeria îngrozitoare în care eram siliți să trăim. Te vedeam, bunul meu Gay, cum te ofileai clipă cu clipă. Te plimbei înnebunit prin celulă, cu ochii arzînd de febra foamii și a setei, tremurînd de frig și indignare. Într-o seară primeam amîndoi spre cerul întunecat al nopții. Fulgii cădeau la fel ca în țara ta, la fel ca în țara mea: albi și pufoși. Cercul era brădat de luminile proiectoarelor în căutarea avioanelor. De cîte ori n-am dorit noi să cadă bombe și peste Rossauerlände pentru a pune capăt chinurilor noastre!... Cîneva a început să cînte încetșor, într-o limbă necunoscută nouă, un colind. Apoi colindele s-au înmulțit și s-a format un cor ciudat, dezarmînd dar plin de nostalgie. Tu ai început să plîngi ca un copil. Plîngeau și alții. Deodată — îți mai aduci amînte de omul acela înalt și tăcut, de ofițerul acela sovietic? — Boris a început să cînte și el. Dar nu un colind, ci un cîntec de luptă. Și atunci tu ai spus: „Cînd se va sfîrși războiul, voi vorbi. Voi arăta lumii întregi ce înseamnă Germania fascistă!“ Dacă n-ai fost ucis în beciurile Gestapoului, dacă n-ai fost ars în cre-

matoriu, vorbește, sergent-major Gay Haynes!

În aceeași seară unii deținuți germani — erau printre noi și germani care se opuneau hitlerismului — au primit de la cunoscuții lor din Viena pachete cu de-ale gurii. Ții mînte? Unul dintre ei (noi îl spuneam Frantz) ți-a dat un măr și o ceapă. Priveai cele două daruri și ți se citea în ochi o fericire fără margini. În aceeași seară te-au dus la hotel Metropol, la Gestapo. Cînd te-au adus înapoi, cu greu te-am mai recunoscut. Repetai înnebunit: „Voi vorbi lumii, voi vorbi!“

Vorbește, Gay Haynes, dacă nu te-au împuscat, dacă nu te-au decapitat!

Apoi am fost dus și eu într-o celulă din beciurile Gestapoului. Acolo am fost răstîgnit pe gratii și „interogat“. Cînd m-au readus în celulă, voi mi-ai dat rația de mîncare pe cele trei zile. Scurgînd apa, ai reușit să aduși o gamelă cu chimen și cu boabe de paste făinoase. Rația pe trei zile! M-ai îndemnat cu toții să mîncîm. Știi că nu puteam. Și atunci iarăși ai spus: „Voi vorbi! Voi arăta lumii ce înseamnă Germania militaristă!“

Vorbește, Gay Haynes!

Iată, azi, după 15 ani, la Bonn se reorganizează o altă Germanie fascistă. Mulți dintre foștii noștri călăi se găsesc în posturi de înaltă conducere. Probabil că au și un alt Gestapo.

Vorbește, Gay Haynes, dacă n-ai fost asasinat!

Vorbește, Gay Haynes, căci iată, unii dintre compatrioții tăi — care n-au suferit ceea ce ai suferit tu — ți ajută pe foștii noștri călăi să se înarmeze cu arme și mai ucigătoare, cu armele moderne ale vremii de acum.

Într-o zi — mai ții mînte? — au fost aduși încă trei oameni. Erau aviatori sovietici. I-ai întrebă cu înfrigurare: „Este departe Armata Sovietică?“ Oamenii au zîmbit și ți-au răspuns bătîndu-te prieteneste pe umăr: „Nu! Nu-i departe!“ La puțină vreme te-au dus din nou la hotel Metropol, și de atunci nu mai știi nimic de tine...

Ne-a durut pe toți lipsa ta. Dacă mai trăiești, vorbește, Gay Haynes, așa cum ai făgăduit. Iar dacă nu mai trăiești, să vorbească Doriss Haynes, din Iowa.

Deunăzi s-au întîlnit la Geneva miniștrii de externe ai U.R.S.S., S.U.A., Marii Britanii și Franței. Ostașii acestor țări au luptat odinoinară împreună împotriva Germaniei fasciste. Amin-tește-ți, Gay Haynes, de acest lucru și vorbește tu, ori soția ta Doriss. Eu nu cred că voi ați mai dori să se repete — de astă dată a o scară înfînit mai mare — grozăviile pe care le-ai îndurat. Nu puteți dori ca lumea să fie pustie. Eu nu cred că voi doriți ca frumoasa voastră Iowa, căminul vostru, să fie prefăcute în cenușă.

Vorbiți și voi cum vorbesc toți oamenii cînstiți și iubitori de pace din întreaga lume.

Peste munți și oceane vă întinde cu prietenie mîna omul,

AI. ANTONIU

deținut din Rossauerlände nr. 284024, din lagărul de concentrare Mauthausen.

București, iunie 1959.

Unite ale Americii, lichidând la Pearl Harbour flota Pacificului. În Egipt, Rommel, ajutat de diviziile mussoliniene, bate cu pumnii de oțel la porțile Alexandriei.

Cu excepția Elveției și a Suediei, aproape întreaga Europă muncește gemind și asudă scrișnind, în uzine, în mine și pe ogoare, silită să pregătească pentru naziști armele marelui iureș, trecut în lista secretă a lui Hitler sub cifrul „Planul Barbarossa”: atacarea Uniunii Sovietice.

La 22 iunie 1941 începe executarea planului Barbarossa, care avea să sfârșească cîțiva ani mai târziu în însuși birlogul hitlerist strivit sub șenilele tancurilor sovietice.

Iarăși îmi reamintesc. Parc-a fost ieri. Titlurile articolelor antonesciene scuiate prin ziare și radio, în ferestrele locuințelor, în urechile oamenilor de bună-credință, în sufletul crud al copiilor și tineretului în formare, pentru a minți, pentru a supune și pentru a demoraliza.

...Blitzkrieg... Stukas... Panzer... Heussinger... Ostateci... Speidel... Partizani... Führerul... Succese... Succese... Succese...

Ion HOBANA

CÎNTEC

Lut Paul ROBESON

*Tînjea în cușcă vulturul cel negru,
semețul vultur, mîndrul vultur negru,
și paznicul rînjeau: „Ești liber! Zboară
în cușca asta — conținent cu gratii!”...
Dar aripile vulturului negru erau prea largi,
prea dornice de spații;
desfășurate
se loveau de gratii —
ciudată cușcă, gratii mai ciudate:
cîte-un colos de piatră
fiecare
aidoma Statuul Libertății.*

*Tînjea în cușcă vulturul cel negru
și oamenii de dincolo de gratii
voiau să vadă aripile negre
cum flîlăie-n văzduhuri fără gratii
sfîrșind furtuni de cîntece și patimi...
Din șesuri fremătînd sub scutul ierbii,
dîn piscuri — fulgerări de spade-n soare,
dîn zări ce nasc simunuri arzătoare,
veneau vînd oceanele de glasuri:
„Să fie liber vulturul!
Să zboare!”*

*Zăvoarele-au căzut;
bulmăci paznici s-au tras de-o parte...
Vulturul cel negru
s-a ridicat în slăoi amețitoare...*

*Să zbori! Să zbori!
Să porți pe aripi negre
furtuna ta de cîntece și patimi,
furtuna milioanei de glasuri
îscînd pe glob,
atotbiruitoare,
mireasma de lumină orbitoare
a peacului acesta
ce-o să vadă
cum splendida și dreapta cutezanță
de-a spulbera netrebnicele gratii
se va-implini,
cum cîntece-sireaguri
își vor sul-n văzduhuri fără gratii
sonorele și pașnicele steaguri!*

Timp de șase luni fasciștii au înaintat, pustiind, nimicind, jefuind. Ordinele de război ale războiului hitlerist, erau laconice și fără drept de apel: bărbații să fie deportați în fiare, pentru muncă, în Germania; femeile puse la jug în locul vitelor; fetele violate; evreii arși de vii. Semnat: Hitler, Kaltenbrunner, Koch și alții. Toate acestea, în numele „civilizației” naziste pe care voiau s-o instaureze într-o „Europă nouă”.

Am văzut în gara din Slatina prizonieri sovietici transportați la munci agricole în a șaptea zi de foame și sete. N-am putut să le dau ajutor. Eram și eu păzit.

Am auzit și am citit despre crimele naziste care începeau cu prizonierii și civilii îngropați de vii în șanțurile tranșeelor și continuau prin sporirea producției de săpun fabricat din grăsimi de om. Am văzut cu ochii mei multe din aceste orori și urmele lor care se mai păstrează și azi în muzee.

Cumplita mașină de război germană a fost însă zdrobită pentru că și-a găsit un adversar net superior. Ca tactică și armament, dar mai ales ca bravură, ca forță morală.

Ostașii sovietici au trebuit să lupte împotriva unor adevărate fiare turbate — și le-au învins. Omul sovietic, care vibrează la frumos, care se emoționează în fața unui peisaj, a unui acord din strune și a unei pagini de literatură, și-a apărut nu numai propria ființă, ci umanitatea și civilizația.

M-am gândit de multe ori, după neuitatul 9 mai 1945, cu ce forțe au învins sovieticii fiarele hitleriste dotate cu rafinement, armament supramodern și o conducere militară faimoasă.

Adevărul e simplu. Ca toate adevărurile. Armatele sovietice au avut, mai ales în cea de-a doua parte a războiului, arme mai moderne și mai bune decît germanii. Au avut mai buni comandanți militari, au avut minunați conducători politici, au avut de partea lor muncitorii, tehnicienii și savanții — adică întregul popor.

Dovadă? Stalingradul, Moscova, Leningradul, sergentul Cantaria înfigînd stindardul roșu pe cupola Reichstagului, 9 Mai 1945, copiii mei...

★

Copiii mei. Vedeti, nu știu cum mi-a alunecat condeiul. Am scris despre trecutul război. Și iată că trebuie să pomenesc și despre un ghiozdan cu cărți de școală, despre rețetarul unui medic abia ieșit de pe băncile facultății...

Hei, dacă sergentul Cantaria n-ar fi ajuns să urce acolo sus, pe cupola de cristal, steagul cel roșu al victoriei!...

Dacă mamele celor căzuți la Stalingrad n-ar pune încă flori sub fotografiile prinse în ramă ale celor dragi, dispăruți!

Dacă mintea, geniul și forța asta uriașă, militară și politică, a popoarelor sovietice n-ar veghea somnul copiilor mei, și-ai tăi... Copiii noștri, care în clipa cînd ambasadorul U.R.S.S. face o nouă propunere de pace, ei, copiii aceștia, toți copiii lumii, cei care dorm în pătucul de la al nu știu cîtelea etaj al buildingului din New York sau Chicago, ori în creșa luminată a unei fabrici din Moscova, sau în leagănul din fire de rafie dintr-o insulă pierdută în Pacific, ori la sînul mamei, aici, aproape, acolo, mai departe...

Copiii... Copiii...

Iar de cumva vreun ticălos înăcrit de prea mult huzur, măcinat de spleen sau lipsit de căldura privirii unei ființe dragi ar încerca, cumva, cîndva...

Ei, domnilor care adulmecați izul aspru al orașelor!... Cantaria mai are un steag mai mare, mai înalt și la fel de roșu. Și dacă-l veți sili iarăși să-l înalțe, el îl va înfige — fără să vă îngăduie vreo speranță — pe orice citadelă a voastră.

A mai făcut-o acum paisprezece ani. Și fiți siguri că nici de astă dată nu va sta cu mîinile în sîn... Iar alături de el vom fi noi, popoarele care ne-am cîștigat libertatea o dată cu zdrobirea fascismului, vor fi popoarele iubitoare de pace și libertate din întreaga lume.

Veronica PORUMBACU

SÎNT OM

*Am sfîștat foita de argint
ce-mi răsfrîngea doar chipul meu o
preme.*

*Sînt azi oglînda apei — și cuprînd
pădurea, nu un singur plop foșnînd
mereu!*

*Răcoare de cristal — acum răsfrîng
și soarele și codrii mei și oîntul
și mările și otrul de Partîng...
Nu mai suspin acum și nu mă frîng
în van.*

*N-am timp pentru minuscule dureri,
dezamăgiri de-amor sau plîns în pernă.
Trăiesc în Azi, în Mîine, nu în Eri.
Orice e greu, poți, timpul meu, să-mi
ceri oricînd!*

*Cu mine solidari pe drum ați fost
chiar în muștrări, severii mei prieteni:
nu te închide într-un van suspin.
Răsfrînge cîntul lumii darnic, plîn,
bogat.*

*Și timpul, ca pe voi m-a frămîntat
și-a dat înaltul sens al oieșii mele.
De-am fost odată lut de modelat,
sînt om, nu mă mai frîng, nu mă mai zbat,
mă bat!*

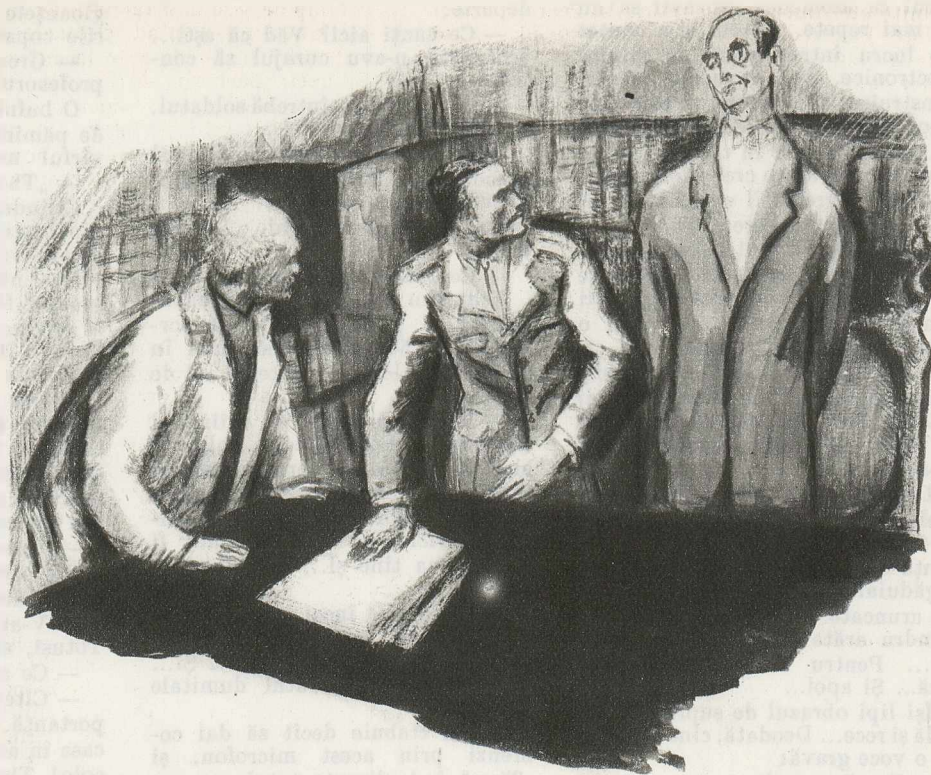
GLUMA

*Mă miniu repede
ca vîforul
în zilele Babelor.
Stîrnesc împrejur vîrtej de zăpadă
și cerul e gata să cadă
peste tine și mine.
(De ce-s mînioasă, eu însămi
nu mai știu bine...!)*
*Dar
de-ajuns să răsără
soarele,
să mă sărute
tute
printr-un ochi de broboadă,
și, sub cerul gata să cadă,
dîn tot vîrtejul de-afară
rămîn o sfoasă, duloasă, feciorelnică
primăvară...*

Soldatul cu picior de lemn

Schiță științifico-fantastică
de Radu NOR

Z drențe de nori, mîinate de vînt, se hîrjoneau deasupra turnurilor castelului Falkenstein.

Se inserase. Cădea o ploaie mărunță, făcînd să strălucească asfaltul drumului ce se răsucea în spirală pînă la poarta cea mare de stejar. O limuzină neagră urcă cu ușurință panta și se opri apoi sub bolțile cenușii, de piatră, acoperite cu mușchi.

Coborîră doi bărbați. Unul într-un costum de seară, celălalt într-o uniformă de culoarea nisipului.

Îi întîmpină un om care se deosebea, atît prin tinută cît și prin vîrstă, de vizitatorii tîrzii. Trecuse de 60 de ani; pe obrazul lui, viața trăsese brazde adînci și părul alb și rar îi flutura în jurul capului. Noaptea lungi de veghe îi înroșiseră ochii, iar trupul uscățiv se frînse la mijloc ca o cracă moartă. Purta peste halatul alb de laborator un palton ponosit, cu mînele roase, și-și înfășurase gîtul într-un fular gros de lînă.

— Bine te-am găsit, profesore Lehmann — spuse tînarul în costum de seară, înfîiorîndu-se la contactul cu aerul rece.

Ofițerul tăcea, măsurînd stîngerit zidurile înalte și mohorîte. Bătrînul lăsă să treacă un timp mai lung decît o îngăduia buna-cuviință și răspunse oarecum în silă:

— Bună seara! Vă așteptam, domnule Greif. Și pe dumneavoastră, domnule maior Harris. Poftiți sus, s-a făcut foc în căminul din bibliotecă.

Intrară. În urma lor, poarta se închise încet și fără zgomot.

★

Biblioteca se afla într-unul din cele patru turnuri care străjuiau zidurile. De la moartea ultimului vîlstar al familiei Falkenstein, cînd proprietatea trecuse în posesia industriașului Greif, totul rămăsese aici neschimbat. În rafturile de culoare închisă se înșirau aceleași foliante legate în piele și aceleași stampe atîrnau de-a lungul pereților. Profesorul și vizitatorii se așezară în jilțuri înalte, rînduite în

jurul căminului în care ardea cu flacără vie un butuc imens.

— Va să zică... ai isprăvit... Cel puțin așa ne-a fost vorba — spuse Greif aprinzîndu-și o țigară.

— Am venit să vedem „jucăria” pe care ai făcut-o — adăugă fără chef maiorul — cumpănind perspectiva de a-și petrece noaptea într-una din încăperile friguroase ale castelului.

Lehmann privi de la unul la altul. O clipă se părea că are de gînd să le arate că veniseră degeaba. Apoi, însă, spunîndu-și că e fără sens să se împotrivescă soartei, se ridică și apăsă butonul secret care deschidea safeul mascat de o porțiune a raftului.

— Însemnările mele — spuse el în șoaptă. Aici sînt gîndurile mele despre „Thor”, de la primul proiect, întocmit acum doi ani, și pînă la ultima perfecționare, adusă zilele trecute. Căci... Thor e gata!

La auzul veștii la care nu se aștepta, maiorul sări în picioare și se apropie de profesor. Apucă teancul de hîrtii fără să ia în seamă gestul slab de protest al inventatorului. Întinse filele pe masă și începu să le răsfoiască febril.

— Damned! — exclamă el după cîteva clipe — nu se înțelege nimic. Mister Greif, vezi și dumneata! Niște mîzgălituri, niște semne încîlcite, fără nici un sens. Te pomeni că profesorul dumitale a folosit o scriere cifrată...

Profesorul nu spuse nici da, nici nu. Remarcă doar că nu notițele erau importante ci... prototipul.

— Atunci arată-ne prototipul! — ceru Greif cu o voce metalică.

Profesorul se codi cîtva timp. La un moment dat spuse:

— E tîrziu. Afară e atît de întuneric, încît nu se mai vede nici mîna înaintea ochilor. Prototipul vi-l arăt mîine dis-de-dimineață... Acum vă rog să mă iertați. Sînt obosit. Vi-l trimit te Müller să vă conducă la camerele dumneavoastră. Noapte bună, domnilor.

Tîrșiindu-și pașii pe lespezile de piatră, profesorul Lehmann părăsi bibliotecă.

— Scrîntit! — conchise Harris, lovindu-și fruntea cu vîrfurile degetului.

Greif îi dădu dreptate:

— Nu-i în toate mințile. Rana din timpul războiului, apoi pierderea familiei l-au zdruncinat. Dar niciodată n-am avut un kibernetician mai priceput. A realizat cîteva lucruri extraordinare. Doar anumite chestiuni de ordin economic ne-au determinat să le păstrăm deocamdată în safeurile băncii. Altfel, Lehmann ar fi astăzi o celebritate mondială.

— Înțeleg, înțeleg! Și la noi, în America, lucrurile se petrec de multe ori la fel... Ce zici, Greif, găsim aici un pahar de „Black and white”?

— Nu cred, domnule maior. Dar am întotdeauna în mașină cîteva sticle de whisky...

În pragul ușii se ivi bătrînul Müller, fosta ordonanță a bunicului domnului Greif, cel care cu cîteva decenii în urmă achiziționase castelul. Încercă să ia poziția de drept și spuse cu vocea sa hîrîtită:

— Să trăiți, domnule director! Domnul profesor Lehmann mi-a poruncit să vă conduc la camerele dumneavoastră.

★

Pe cer, norii răzleți se adunaseră, formînd o pătură groasă și continuă, pe care n-o străbăteau nici razele lunii, nici licăriile stelelor. Castelul dormea. Dormeau adînc, după cele două sticle de whisky, și Wilhelm Greif, director și principal acționar al concernului „Deutsches Stahl”, și maiorul Harris, în viața civilă reprezentant pentru Europa de vest al lui „United Electrical”.

O singură fereastră, cea a laboratorului, era luminată.

Cu mîinile în buzunarele halatului, profesorul Lehmann se plimba agitat prin spațiul îngust dintre aparatele scilpitoare. În ultimele luni somnul îl ocolea, iar în noaptea aceasta în nici un caz nu putea fi vorba de dormit... Era doar noaptea despărțirii...

Thor era gata! Isprăvisse marea operă a vieții sale. Construisese acest

aparat cu prețul unor eforturi supraomenești. Îl construisese pentru Greif, cu banii lui Greif, în laboratorul lui Greif. Și, totuși, „Thor” era al său... Acum Greif și Harris veniseră să i-l ia. Știa că trebuie să-l dea... Dar ce vor face cu el?... Îl vor întrebuița oare așa cum făgăduiseră?...

Ca atras de un magnet, Lehmann se opri în fața ușii blindate. Formă cifrul și ușa se dădu în lături. Apăru un cilindru de oțel, de înălțimea unui om. Piese de forme ciudate ieșeau din pereții săi, dîndu-i înfățișarea unui gigantic miriapod.

Profesorul întinse mîna și mîngie oțelul rece. Atingerea îl înfioră. Un fluid misterios păru să-i străbată trupul. Se îndreptă subit, tremurul îl părăsi și mișcările îi deveniră sprintene. Își aruncă în treacăt ochii asupra hărții împrejurimilor castelului, apoi luă o casetă din care ieșea firul unui microfon și-și trecu cureauna peste umăr. Duse microfonul la buze și spuse rîspicat, aproape despărțind cuvintele în silabe:

— Thor, spre pătratul F. 3, înainte marș!

Cilindrul de oțel se puse în mișcare. Șenilele se învîrteau fără zgomot. Aparatul descinse cu ușurință din dulapul metalic, coborî scările și deschise cu unul din brațele sale poarta. Afară, spori brusc viteza la cîteva kilometri pe oră...

De la fereastră, profesorul îl urmări cu ochii strălucitori, apoi se înfășură în paltonul său și porni pe urmele lui.

★

Se iscă un vînt puternic ce destrămă norii. Lumina lunii se revărsa șuvoi, poleind cu argint crengele desfrunzite. În mijlocul unei poiene, Lehmann ședea pe o buturugă, în fața aparatului metalic și-l privea.

— Mîine te vor lua! Și-apoi... ce or să facă cu tine?...

În timpul războiului, o schiță îl rănise la cap; trecuseră multe luni pînă se vindecase. Cînd se întorsese de la spital, găsisese casa în ruină: soția și copilul îi pieriseră. A bles-

temat războiul și a jurat să facă totul ca asemenea grozăvii să nu se mai repete. Apoi și-a căutat de lucru într-o uzină de mașini electronice, căci asemenea mașini construiseră și înainte. Proiectase apoi mașini de calculat și mașini de tradus, din ce în ce mai perfecționate, adevărate creiere omenști.

După o vreme îl chemase Greif și-i vorbise despre „Thor”. La început nici n-a vrut să audă; de-abia după ce directorul îl asigurase că mașina este destinată apărării granițelor Germaniei, că va fi o strajă a păcii, acceptase.

Îl instalaseră la Falkenstein și-i amenajaseră un laborator cu utilaj ultramodern. Îl lășaseră să lucreze în voie, așa cum îi plăcea, zi și noapte.

De-abia când sosise prima oară maiorul Harris, îndoielile începură să-i renască, dar se amăgea cu speranța că Greif își va ține, totuși, făgăduiala. Acum, zarurile fuseseră aruncate. „Thor” era gata. Ce mîndru arăta în haina lui argintie... Pentru o singură noapte încă... Și apoi...

Își lipi obrazul de suprafața netedă și rece... Deodată, cineva spuse cu o voce gravă:

— Bună seara!

Profesorul se întoarse speriat. Dintre trunchiuri apăruse silueta înaltă a unui om. Purta o manta soldătească veche și peticită, de sub care se ivea un picior de lemn, cioplit de o mîină nepricepută. La subsuoară strîngea cîrjele...

— Cine ești dumneata? — întrebă profesorul.

— Un soldat!

Glasul omului părea să vină de departe.

— Ce cauți aici? Văd că ești... profesorul n-avu curajul să continue.

— A, piciorul? — întrebă soldatul. A rămas la Stalingrad...

— Și eu am fost rănit în timpul războiului... Vino mai aproape... Vezi cicatricea asta?

Soldatul nu se urni. Întrebă doar:

— Ce-i mogildeața asta de oțel? Lehmann simți o flacără năvălindu-i în piept. Începu să vorbească, străduindu-se să pună în cuvintele sale toată puterea lui de convingere:

— Este apărătorul de mîine al Germaniei. Este „Thor”, soldatul electronic. Noi nu vom mai sta în tranșee... Nu se va mai vărsa sînge omenesc. Thor va ști să apere pacea... Niciodată nu vor mai fi schilozi ca tine și... nefericiți ca mine.

Soldatul rise încet, pentru sine. — Nu vor mai fi schilozi? Și nici suferințe? Asta-i grozav. Și... cum va apăra soldatul dumitale pacea?

— Nu trebuie decît să dai comenzi prin acest microfon, și „Thor” îndeplinește totul, cu cea mai mare exactitate. Ascultă... „Thor”, înainte marș! La dreapta! La stînga! La stînga împrejur! Cilindrul de oțel execută mișcările cu precizia unui feldvebel prusac.

— Nostim — chicoti amar soldatul — pînă acum, seamănă leit infanteristului wehrmachtului.

— Asta nu-i totul! Stai să vezi: Thor, mitraliera în direcția NV-16!

O mitralieră începu să răpăie și gloanțele se înfipseră în trunchiurile copacilor...

— Grenade de mîină! — porunci profesorul.

O bufnitură surdă și un amestec de pămînt și crengi se înălță spre vârful mestecenilor.

— „Thor”, cîrțița!

Cilindrul de metal întinse unul din brațele sale în formă de cupă de excavator și începu să sape cu o viteză uluitoare, pînă dispăru în groapă. De-abia la o nouă comandă a profesorului ieși la suprafață, la vreo 20 de metri de locul unde dispăruse.

— Așa poate ajunge sub pozițiile inamice și să le arunce în aer — constată soldatul. Făcu o pauză, apoi urmă: de bună-seamă că se descurcă și în apă: lansează torpile sau așa ceva...

— Întocmai! Din păcate nu poate zbura. Dar în viitor, aș putea aduce anumite perfecționări...

— V-ați gîndit deci și la asta! Totuși, ați uitat ceva...

— Ce anume?

— Cîteva comenzi de mare importanță. De pildă: Thor, aruncă casa în aer! Thor, ucidă copilul de colo! Thor, trage-i un glonte în ceafă! Thor, arde cărțile, sfîșie tablourile, calcă în picioare tot ce vezi, tot ce-ți iese în cale...

— Taci, omule, taci! Nu voi îngădui niciodată ca Thor să comită crime. Mi-au făgăduit că-l vor utiliza numai pentru a apăra pacea și granițele noastre... Thor va fi un soldat loial, va lupta cavalereste... va apăra... auzi, va apăra...

Soldatul izbucni într-un hohot de ris:

— Va apăra? Ce va apăra? Pe cine va apăra? Cine are de gînd să ne atace? Thor nu va apăra ci va ataca, va porni să cucerească așa cum îi vor porunci stăpînii lui. Pînă acum trimiteau oamenii să prade și să incendieze. De-acum înainte vor trimite mașini. Și Thor va întrece în cruzime și pe cei mai bestiali criminali. Va distruge case, leagăne, orașe, țări...

Profesorul scoase un strigăt de spaimă și-și astupă urechile:

— Încetează, soldat! Încetează! Nu voi îngădui, înțelegi? Nu voi îngădui, îți jur, nu-i voi lăsa... dar unde ești, soldat?

Soldatul dispăruse. Pe locul unde stătuse, foșneau crengile copacilor.

Profesorul se apropie de Thor. Privirea îi era plină de ură. Degetele sale căutară cu înfrigurare un anumit buton. Îl găsi și apăsă cu toată puterea. O bubuitură cutremură luminișul. O flacără albă țîșni în văzduh. Copacii din jur se frînseră și se prăbușiră. În mijlocul pajîștii rămase o groapă adîncă, cu marginile înnegrite. Atîta tot.

★

Greif și Harris se treziră, se îmbrăcară în grabă și porniră în căutarea profesorului. La răsărit, soarele se ridicase de-o palmă deasupra orizontului. Găsiră luminișul și urmele exploziei.

— Ți-am spus eu că nu ne putem baza pe el... — spuse maiorul Harris cu năduf. Apoi se tocmiră îndelung cine avea să suporte cheltuielile experiențelor lui Lehmann.

SCRIITORII ȘI CARTII

Dimos Rendis: „ULIȚA PIPERULUI SĂLBATIC“ *)

Era de așteptat, după ce cunoscusem suflul epic și capacitatea de fabulație a poetului Dimos Rendis, să-l întâmpinăm cu interes pe prozator. Îndeosebi poemul de anvergură „Argonauții“ lasă să se întrevadă îndemnarea în conducerea acțiunii.

Mai mult: cadrul mitologic nu-l împiedică pe autor să contemporaneizeze trecutul, ca și cum ar fi aruncat dintr-o dată punți miraculoase între istoria veche și prezent.

Acum, Dimos Rendis ni se dezvăluie ca romancier, și încă unul matur, încercat.

*) E.S.P.L.A. 1959, vol. I.

Crimpeie de lumină

de ZULFIA
poetă din R.S.S. Uzbekă

Cînd la sedință și-a desprins ceaspanul)
Și l-a lăsat pe totdeauna jos,
Părea că luna, părăsind noianul
De nori, și-arată chipul luminos.*

*Pe uliță, cu inima fierbînte,
Ducea spre casă porbele frățești.
Și toate-i păreau altfel ca-nainte,
Necunoscute, noi și ca-n povești.*

*Nu, n-o să uite vaterul portitii,
Cînd tatăl ei, schimonosii la chip,
Afurisind-o ros de superstitii,
Desaga t-o zotrlise pe nisip.*

*Dar n-o înoinse lacrima de mamă,
Nici tatăl minios, sîpînd la ea,
Un adeoăr, din toate mai de seamă,
În pieptul ei de fată plîpîia.*

*Nici muntele cu veșnica lui gheață,
Nici prăbusitele puhoale nu-s
În stare-a stînge flacăra semeață
A fulgerului despletit pe sus.*

*Și fata t-a ieșit luminii-n cale,
Lăstînd în urmă beznă și nevoi,
Cum, părăsindu-și vetrele astrale,
Cometele se-ndreaptă către noi.*

*Și anii trec. Mă uit la ea și lată:
Văd calea ce-a bătut-o pînă azi
Tovarășa ministru care-odată
Își azotrlise oăul de pe-obraz.*

*A-ncăruntit un pic. Și pașii-o poartă
Mai potoliti pe drumul cunoscut.
Bătrînul tată stă de veghe-n poartă,
Întîmpîndu-și fata-ca-n trecut.*

*Îi licăresc privirile de pară...
Bătrînul ține mînte: ochii ei
Și-n ziua-aceea de odinioară
Ardeau cu-aceleași aprige scînteii.*

*Ei stie-acum: oăpăile-arzătoare
Văzute-n ochii oamenilor, stînt
Crimpete din biruitoarul soare
Ce l-a adus Octombrie pe pămînt.*

În romînește de Ioanichie OLTEANU

*) Vățul care acoperea fata femeilor musulmane.

„Ulița piperului sălbatic“ este o narațiune densă, în substanța căreia identificăm aporul mai multor izvoare de inspirație. Povestind întâmplări și reconstituind împrejurări din anii luptei poporului grec împotriva cotropitorilor hitleriști și a colaboraționiștilor, Dimos Rendis desfășoară acțiunea romanului pe baza atestărilor istoriei, ceea ce face nu o dată ca unele episoade să pară memorialistice. Nota de autenticitate a cărții nu reduce paginile ei la o simplă proză documentară; romanul păstrează suflul fierbinte al evenimentului trăit. Dimos Rendis nu s-a „documentat“; el a trăit tot ce istorisește. Așadar, un alt izvor este unul autobiografic, autorul fiind el însuși părtaș la evenimente și, dincolo de legile obiectivității epice, un personaj tănuț al propriei sale scrieri.

Anii dramatici ai luptei împotriva ocupației hitleriste, anii de teroare și de trădări sînt în același timp anii în care cei mai buni fii ai poporului grec vin spre partidul comunist; organizația ilegală patriotică E.A.M. îi călăuzește pe drumul demn al înfruntării naziștilor și al uneltelor lor, organizîndu-i într-o activitate ce cuprinde sfere tot mai largi.

Și în vreme ce pe strada Oréas (o stradă ca multe altele dintr-un cartier periferic al Atenei) oamenii învață să trăiască curajos — în ciuda primejdiilor — hitleriștii încearcă să-i umilească, să-i încovoie. Politicienii corupți, reprezentanții burgheziei, trec de partea ocupanților, fac afaceri cu dînșii, speculează lipsa de alimente, își descoperă profilul moral abject. Cetățenii conștienți, printre care mulți muncitori, iau altă cale: sabotează o construcție destinată fasciștilor, intră în partid, își dau viața pentru ca democrația și libertatea să triumfe în Grecia. Destinul unora dintre aceștia se încheie eroic, ceilalți continuă lupta cu o însuflețire sporită.

Tînărul muncitor Nondas este unul dintre aceștia. Adolescent care, silii de împrejurări, s-a maturizat prematur, Nondas va deveni un luptător revoluționar dîrz, cutezător, pe care învățătura marxistă și practica luptei de clasă îl lămuresc asupra rostului său în viață. Figura tînărului Nondas e dezvăluită de autor cu înțelegere și forță artistică.

„Ulița piperului sălbatic“, prima carte dintr-un roman-ciclu, anunță desfășurarea unei interesante lucrări epice cu mulți sorți de izbîndă.

H. ZALIS

ABULHASAN RUDAKI

S-au împlinit 1100 ani de la nașterea lui Abulhasan Rudaki, întemeietorul poeziei tadjico-persane. Cîntăreț popular, orb, supranumit Homer al poeziei Orientului și Adam al literaturii tadjico-persane, Rudaki pune bazele unei glorioase mișcări poetice, care va da, de-a lungul secolelor, reprezentanți strălucți ca Firdusi, Omar Khayyam, Saadi, Hafiz.

CÎND EȘTI OM

*De patimile știi să-ți stăpînești, ești om!
De surd și orb de nu-t bațjocorești, ești om!
De-ți calci pe cel ce zace în țărîna, nu ești om!
Iar mîna de t-o-ntîlzi și-tî ngrijeste, ești om.*

SĂRUTUL

*Sărutul e asemeni băuturii nmare:
Cu cît o bei, cu-atît țte-e setea și mai mare.*

Traducere de O. STARCK

MAREA

*Deschide bine ochii către lume
Și n-o privi ușor, ca pîn'acum.
E-o mare lumea. Fă-ți din fapte bune
Corabia — și poți porni la drum.*

LAUDA ȘTIINȚEI

*De cînd această lume stătu pe temelie,
Nu-t om ca să-i ajungă știința cîtă-o stie.*

*De-am lua la rînd toți pecii și gîntile de gînti,
Pe om mereu găsi-t-oam flămînd de cunoștinți.*

*De-aceia înțelepții săpară-n piatra tare
Științel imn de slavă, s-o știe fiecare.*

*Fa-i cea care ne ține pocalul minții plin
Și-ti platosă la zile de cumpănă și chin.*

Traducere de Ioanichie OLTEANU

ACTUALITĂȚI LITERARE

DIN ȚARĂ

● ÎN CINSTEA CELEI DE-A 15-a ANIVERSĂRII a eliberării patriei noastre, Mihai Beniuc definește romanul „Pe muche de cuțit“ — o cronică a eroicelor lupte conduse de comunisti pentru răsturnarea dictaturii fasciste și ieșirea țării din criminalul război antisovietic.

● E GATA DE APARIȚIE cel de-al patrulea volum de „Serieri în proză“ al scriitorului Geo Bogza, cuprinzînd o culegere de articole, pamflete și eseuri din perioada anilor 1937-1957.

● I. LUDO a terminat lucrul la volumul IV, intitulat „Salvatorul“, din ciclul „Paravanul de aur“. Noul roman evocă momente din epoca cuprinsă între 6 septembrie 1940 — instaurarea dictaturii legionaro-antonesiene — și 21 Iunie 1941, data cînd clica fascistă a declanșat atacul mișleșesc împotriva Uniunii Sovietice.

● SCRITORUL ION ISTRATI a predat la E.S.P.L.A. manuscrisul romanului „Tinerete fără tinerete“. Acțiunea acestui nou roman al lui Ion Istrati se desfășoară în Iași, în preajma eliberării.

● E.S.P.L.A. pregătește o culegere în romînește a nuvelor și povestirilor scriitorului maghiar din R.P.R., Gagy Laszlo.

DE PESTE HOTARE

● UN VOLUM POSTUM INTITULAT „POEZII ÎN EXIL“ de Bertolt Brecht este în curs de tipărire atît în Berlinul democrat, cît și la Frankfurt pe Main (R.F.G.). Sînt adunate aici o serie de poezii care trebuiau să apară în 1939 la Londra, cînd postul se afla în emigrație, dar a căror publicare a fost amînată din pricina războiului. Volumul cuprinde în mare parte poezii cu caracter agitatoric, îndreptate împotriva nazismului.

● LA ROMA au apărut pentru prima oară versurile poetului turec progresist Nazim Hikmet, în traducere italiană. Întreaga presă literară și critica au acordat un deosebit interes acestei apariții, căreia i-au închinat recenzii și cronici elogioase.

● ÎN EDITURA ACADEMIEI PEDAGOGICE DIN MOSCOVA se fac pregătiri pentru editarea, în 10 volu-

me, a operelor complete ale Nadejdei Krupskaja, tovarășa de viață a lui Lenin. Volumele vor cuprinde un mare număr de lucrări inedite pînă astăzi, precum și corespondența Krupskajei cu diferiți scriitori și oameni politici. O altă apariție interesantă moscovită va fi o enciclopedie a teatrului, în patru volume, care va cuprinde 14.000 de articole și 2.500 de ilustrații.

● CUNOSCUTA SCRITOARE GERMANĂ ANA SEGHERS a terminat romanul „Die Entscheidung“ (Deciziunea) care va apare la sfîrșitul lunii iulie în editura „Aufbau“ din Berlin. Romanul prezintă aspecte ale vieții noi din R.D.G.; acțiunea lui îmbrățișează perioada dintre 1947-1951, adică anii de creare și consolidare a regimului democrat în Germania.

● NOUL ROMAN AL LUI ARAGON „Săptămîna sfîntă“ a trezit un mare interes nu numai în Franța, unde a apărut într-un tiraj de 60.000 de exemplare, ci și în diferite alte țări. Astfel, el va apare încă anul acesta în traducere germană, precum și în engleză și italiană. Critica literară sovietică a acordat, de asemenea, o deosebită apreciere noului roman al lui Aragon.

Unul dintre aparatele cele mai perfecționate pentru cartare. Aci, cartarea se face cu ajutorul televizunii. Când pe ecranul televizorului apare imaginea scrisorilor, lucrătoarea apasă pe un buton și scrisoarea e îndreptată spre sectorul respectiv.

Sintem în sala centrală a Palatului poștei din Moscova.

PALATUL M

Introducând o monedă în acest automat, îți poți procura zece feluri de plicuri și cărți poștale, după nevoie sau gust.

Revista „Ogoniok“ publică pe copertă portretul unei tinere muncitoare din Siberia. O legendă scurtă explică cititorilor că tinăra fotografiată a sosit de curînd pe un șantier din localitate, că s-a calificat într-un timp scurt, devenind fruntașă. Peste cîteva zile, pe adresa șantierului sosesc sute de scrisori din cele mai îndepărtate localități ale Uniunii Sovietice. Proaspăta fruntașă e întrebată, feliicitată, invitată de nenumărați colegi de breaslă.

...O fetiță din Moscova a recitat la radio o poezie originală. Poate fi sigură: peste cîteva zile va primi scrisori din partea unor prieteni necunoscuți aflați la mii de kilometri.

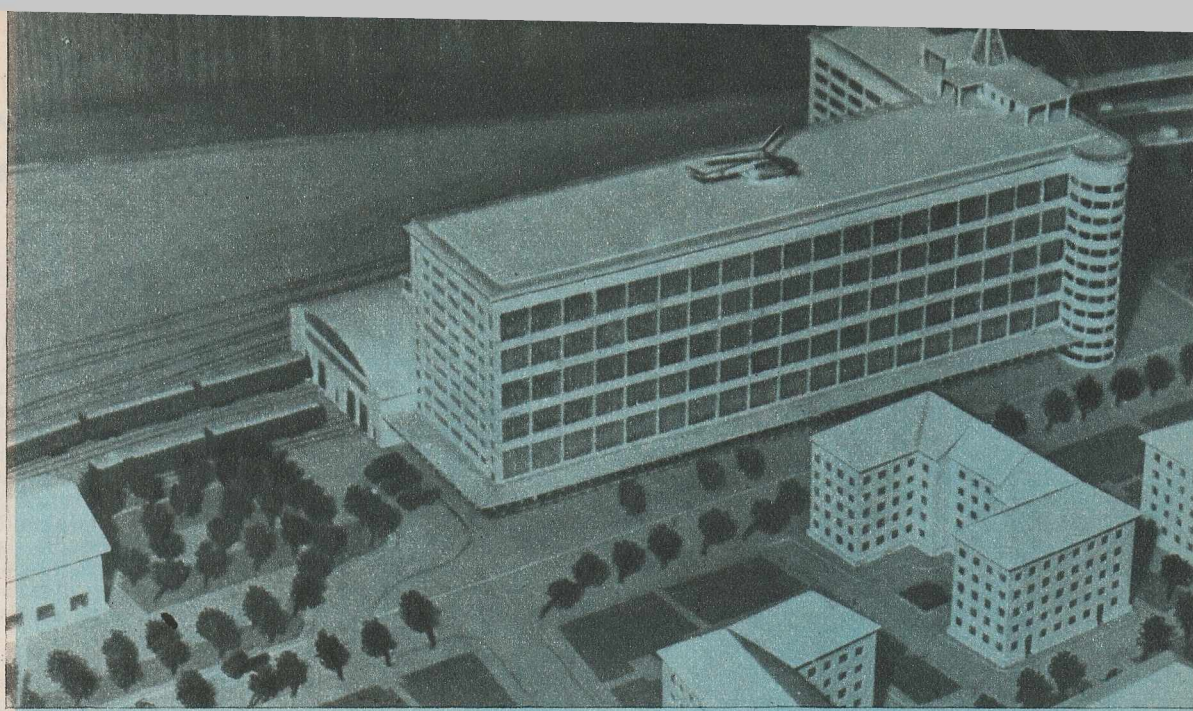
...Un compozitor a compus o melodie reușită. Nu va trece mult timp și va primi o adevărată avalanșă de misive.

...Doi tineri s-au cunoscut pe străzile Moscovei. Au stat abia o zi împreună. Prietenia aceasta, abia înfiripată, va crește, se va desăvîrși, în ciuda oricăror depărtări. Chiar dacă nu vor ajunge să se revadă curînd, își vor scrie cu regularitate multă vreme. Da, mai mult decît în oricare parte a globului oamenii sovietici îndrăgesc și folosesc cu pasiune corespondența poștală. Fiecare om are aci prieteni și cunoscuți nenumărați. Pe adresa fiecăruia sosesc scrisori din toate colțurile țării, și de pretutindeni de pe întinsul globului.

Ca să nu mai vorbim de cei a căror viață și activitate a devenit familiară întregului popor sovietic... Ca să nu mai vorbim, cu alte cuvinte, de oameni ca Șolohov sau Prokofiev, Meresiev sau Nikolai Mamai, acad. Tupolev sau acad. Veksler, Soloviev-Sedoi sau Galina Ulanova, Leonid Sedov sau Ilya Ehrenburg și atîția alții, pe adresele cărora sosesc zilnic adevărate tone de plicuri poștale.

Dragostea aceasta pentru cuvîntul scris izvorăște și ea din firea deschisă, prietenoasă, a omului sovietic. Din pasiunea pentru prietenia sinceră, din setea de cunoaștere, din interesul pentru viața și activitatea oricărui concetățean pe care l-a cunoscut sau de numele căruia a auzit vreodată.

Din cantitatea impresionabilă de scrisori care călătoresc pe teritoriul Uniunii Sovietice, o bună parte se îndreaptă spre inima țării. Acolo ele poposesc pentru scurtă vreme în marea clădire a poștei centrale. Adevărați munți de plicuri poștale! 2.400-2.500 tone de scrisori zilnic. Europa, Asia, America, Australia, Africa sînt prezente aci în fiecare zi, în fiecare oră, prin milioane de plicuri.

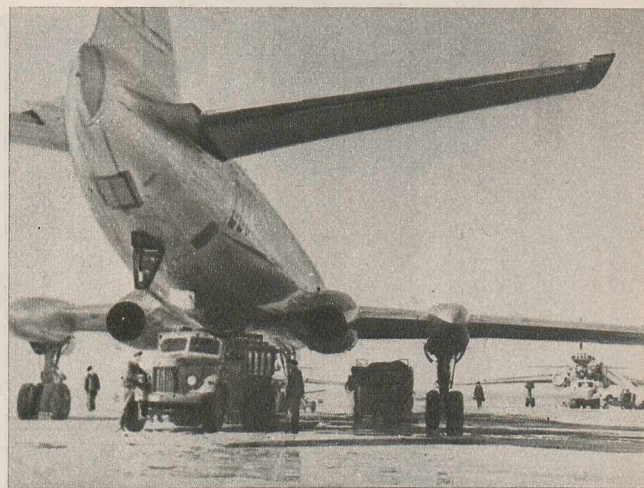

Macheta viitoare a clădirii a Palatului poștei din Moscova. Ea va fi ridicată în apropierea gării Kazan. Noua poștă, ultramodernă, va putea primi și expedia în 24 de ore circa un milion de scrisori și banderole, peste două milioane și jumătate gazete și reviste și circa 150.000 de mesagerii poștale. Pe acoperișul ei va fi amenajat un teren de aterizare pentru elicoptere.

Nu e greu de imaginat ce activitate înfrigurată, ce organizare de fier cuprinde o asemenea instituție. Numai că munca salariaților este ușurată aci de un aparataj tehnic ultramodern.

Fotografiile agenției TASS, pe care le reproducem în paginile revistei noastre, înfățișează cîteva aspecte din activitatea febrilă dusă zi și noapte în Palatul poștei din Moscova. Cititorul român își va putea făuri o imagine — desigur, departe de a fi completă — despre acest minunat și colosal organism poștal, prin plămîinii căruia respiră gînduri și lapte scrise sosite din lumea întreagă.

Liviu MAIOR

În pîntecile unor asemenea mari reactoare sînt încărcate zilnic tone întregi de scrisori și colete poștale.

Pentru filateliiști, instituția a amenajat asemenea panourile de mărci.

NTILOR DE PLICURI

emenea fețe surzătoare nu pot aduce decît vești plăcute.

Artist - ce

Imaginea le e familiară bucu-
reștenilor: dimineața, la ora
cînd magazinele își deschid
zgomotos pleoapele rulourilor,
o siluetă alunecă printre trecă-
torii grăbiți, pășind agale,
cu haina pe braț, ca la o plimbare
matinală fără adresă. Le e cunos-
cut zîmbetul jovial, privirea des-
chisă și plecaciunea adîncă cu
care răspunde oricărui salut. Cu
o seară înainte le încintase copiii
cu istorioara radiodifuzată a lui
Moș Poveste și cu caldul „Bună
seara, copii”, ori le înfiorase lor
înșile inimile în rolul patriotic
al lui Ion Roată. Și iată-l acum,
coborît de pe scenă, printre ei,
oamenii străzii, amestecîndu-se
printre ei, trăind cu ei pulsul
unui nou început de zi. E artistul

lor, artistul poporului: Costache
Antoniu.

Vînzătoarea de la chioșcul de
ziare din colț, ori milițianul din
cilindrul lui de sticlă, și nu numai
ei, au aflat însă de mult că pașii
aceștia îl duc pe maestru — de
șase ani în fiecare dimineață
— la o țintă foarte precisă și la o
oră foarte exactă: se mai întîmplă ca
studenții Institutului de artă tea-
trală și cinematografică să întîrzie
la prima oră de curs, dar pe rectorul
lor ora 7,30 îl prinde întotdeauna
la biroul său. Chiar dacă cu o seară
înainte a avut spectacol pînă la
miezul nopții!

E un lucru aproape ciudat: din
vorba sfătoasă a lui Costache Anto-
niu, din gesturile sale potolite,
din mersul său se degajă — pe

scenă ca și în viață — un calm și o
liniște contaminante. Și, totuși, rar
întîlnești un om de o vitalitate atît
de puternică și cu o activitate atît de
multilaterală. Despre actori există
o prejudecată: pasiunea absorbantă
a scenei îi rup de aspectele prac-
tice ale vieții. După 40 de ani de
creație actricească pe scenele tea-
trului noastre naționale, Costache
Antoniu citește și semnează sirguin-
cios, zi de zi, lucrările contabilicești
ale institutului, se interesează de
masa servită studenților la cantină
și se zbate ca strada Ștefan Dincă
— ce-și așteaptă de 35 de ani canali-
zarea — să se vadă, în sfîrșit, moder-
nizată.

În împletirea aceasta vie, coti-
diană, dintre inspirata creație artis-
tică și rezolvarea sarcinilor obștești

Pe artistul poporului Costache Antoniu
îl puteți întîlni, dimineața, mergînd cu
pasu-i agale spre Institutul de teatru
și cinematografe „I. L. Caragiale”.

„Am făcut treabă bună, strada Ștefan
Dincă va fi canalizată!” Cetățenii din
cartier sînt mulțumiți de deputatul
lor, tov. Costache Antoniu. →

Sînt cunoscute zîmbetul jovial, privirea deschisă
și plecaciunea adîncă cu care răspunde ori-
cărui salut. Iată-l pe maestru stringînd mîna
celui mai în vîrstă slegător al său.

„Tocmai tu, Niculescule, să nu vii la repetiții!” îl dojenește mae-
strul Antoniu pe unul dintre cei mai buni artiști amatori (și
muncitori) ai uzinei „21 Decembrie”. Aci e artistul profesionist
venit în sprijinul artistului amator. ↓

O discuție cu maestrul Antoniu e
întotdeauna plină de învățăminte.
Întrebați-l pe acești cîțiva studenți
din anul IV. Aci e rectorul.

tătean

Peste câteva clipe va suna gongul: maestrul Antoniu se pregătește pentru rolul lui Moș Ion Roată. Aci e artistul.

celor mai felurite și, într-adevăr, foarte numeroase, s-a conturat profilul moral și social al acestui mare artist-cetățean. Maestrul Antoniu a ajuns la vârsta părului argintat și a rolurilor numărate cu sutele. Și, totuși, dacă am fi să-i dovedim tinerețea sufletului, ar fi de ajuns un singur argument: anul trecut, artistul poporului și-a cerut intrarea în partid!

Drumul său firesc îl ducea aici: început cu aproape cinci decenii în urmă în echipa de amatori încropită de învățătorul din Tighănești, drumul acesta a mers fără ocolișuri, împlinindu-se într-o artă realistă și populară și îmbogățindu-se, după eliberare, printr-o pasionată activitate social-politică. Pentru Costache Antoniu calitatea de deputat în Marea Adunare Națională și cea de deputat orășenesc al circai 276 înseamnă câteva vizite săptămânale în circumscripțiile respective, înseamnă consfătuiri cu comitetele de stradă și neapărata realizare a acțiunilor propuse. Rectorul institutului ascultă cu răbdare și dragoste amarul vreunui student căzut la examen și caută, împreună cu el, soluția ca la viitorul examen să se prezinte onorabil. Inconjurat de studenții săi, poposește nu o dată la

uzinele „21 Decembrie”, urmărind progresele echipei de amatori pe care ei o instruiesc, dând ei înșiși spectacole aici, stînd pe îndelete de vorbă cu vechii lor prieteni, muncitorii: uzina le patronază Studioul experimental și colaborarea lor este permanentă. Membrul în Comitetul Național de Apărare a Păcii le povestește, nu o dată, cetățenilor despre grozăviile războiului și-i îndeamnă să lupte și ei, în felul lor, pentru pace. Iar președintele juriilor nenumăratelor concursuri de amatori vizionează zile întregi producțiile proaspeților artiști, le dă sfaturi, le îndrumă activitatea.

Și în tot acest timp, maestrul Antoniu e la ora 9 dimineața la repetiții și la ora 7,30 seara la spectacole — dacă acestea sînt programate. Marea pasiune a vieții sale — teatrul — nu se lasă nici o clipă dată uitării.

Reporterul nostru fotografic l-a urmărit într-o zi, cu indiscreție, pe artistul poporului Costache Antoniu. Prilejul de a confirma, prin imagini autentice, spusele redactorului.

Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de Eugen IAROVICI

În mijlocul artiștilor amatori din Izvor-Roman, după ce aceștia au luat premiul I la concurs.

VIAȚA ÎNCEPE ORICÎND...

Întîi s-a prezentat ducele de Almaviva. Avea părul alb, o gută în tratare și un reumatism acut la umărul stîng. Dar înălțimii sale îi străluceau de limpezime ochii și timbrul de aur al vocii, chiar dacă scăzuse cu două carate.

Rosina a venit în aceeași zi. Nu i-a numărat nimeni firele de păr ca neaua, cochet necănite, ci doar i-au ascultat cavatina începută cu-nmlădieri de flaut și dusă pînă la capăt cu mult brio și voință.

Și rînd pe rînd au intrat în sala cea mică, pentru înscriere și repetiții, Radames și Don José, barzi, conți, ciobani, marchizi... I-au urmat, cu viorile sub braț și violoncelele la spinare,

gripă, n-a lipsit nici unul de la repetiție.

★

Înființată abia în septembrie anul trecut, formația artistică a pensionarilor a dat o serie de reprezentații deosebit de reușite, unele calificate chiar cu excepțional. Să nu vă mire. Sînt printre acești posesori ai carnelor de pensie nume cunoscute și foarte apreciate ca: dirijorul și compozitorul Aurel Bobescu, basul Petre Marcu, tenorul Ionel Teodorescu care a cîntat cu Leonard, sopranele Marcela Sofian, Pîrvu Valeria Stamatescu, basul I. Ștefănescu etc. Și orchestra are câteva „nume”: Miricescu Ion, Naumovici Vladimir — pensionari ai Radiodifuziunii — și

Maestrul Aurel Bobescu dirijînd formația muzicală a pensionarilor.

virtuoșii coardelor și ai arcușului.

— Mă rog matală, șe vra să zică aiasta?

N-am întrebat eu, ci un moldovean cu buletin de București. Răspunsul a venit prompt: — Aici s-au pus bazele celei dintîi grupări artistico-muzicale a pensionarilor de stat. Cea dintîi din Capitală. Și din țară.

Într-adevăr. Este meritul lor și al Sfatului popular al raionului Lenin, de care aparțin, care le-a dat un larg și cald concurs.

Pensionarii au format o echipă artistică cu repertoriu variat: coruri și medaliaone din opere și operete. Corul este compus din peste 30 de persoane, iar orchestra numără 14 membri. Deocamdată. Și numai într-un singur raion. Perspectivele, ca și sprîjinul ce li s-a promis, sînt mult mai mari.

— Este deosebit de semnificativ faptul — îmi spune maestrul Aurel Bobescu, conducătorul formațiilor — că deși întreaga activitate artistică a tovarășilor pensionari este voluntară, entuziasmul și disciplina lor pot fi date ca exemplu. De pildă, în februarie, pe frig, pe vînt și

alții. Bineînțeles că sînt printre ei și artiști care nu provin din rîndurile artiștilor profesioniști. Precum contabili, militari, muncitori, oameni de profesii diferite însă cu o pasiune comună: arta.

— Cum a fost la primul spectacol, maestre? — întreb.

Aurel Bobescu tresare.

— Primii spectatori ai formației noastre au fost pionierii de la Palat. Cînd s-a tras cortina și au văzut în fața lor corul de bunici și bunicuțe, au înmărmurit. Iar cînd ne-au auzit... A trebuit să bisăm de nu știu cîte ori. La fel și la celelalte spectacole.

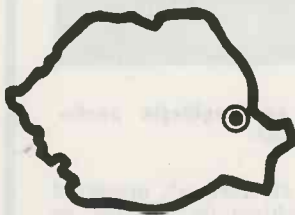
— Și ce pregătiți în prezent?

— Folosind localul pus la dispoziție de Sfatul popular (care ne-a asigurat și căldura astă-iarnă) am pus în repetiție un program de cîntece prin care să preamărim grija partidului pentru poporul nostru muncitor, precum și o serie de medaliaone începînd cu Strauss și continuînd cu Kalman, Lehar etc.

Precum se vede, un program vrednic de acești artiști care, deși la vîrsta penstei, își păstrează încă vie tinerețea.

GALAȚII azi

de Camil BACIU

„Galați, oraș cumplit de negustori,
În tine stă poetul ca-n Sodoma“.

B. NEMȚEANU

Nu mai puțin de douăsprezece tradiții moșesc originea acestui oraș. Sînt învinuți ba golii, năvălitori din Asia în secolul III, ba un oarecare Brenus, căpetenie a galilor; așezarea ba e pusă în seama genovezilor sau a negustorilor greci (Gallatia), ba e republică în Dacia Traiană, ba sat pescăresc. Și peste leagănul ei unii îl văd aplecat pe Cocceius Galatus — vicar al lui Constantin cel Mare — iar alții pe Gălaț, pescar pe malul Danubiului.

Aceste nobile origini n-au împiedicat Galații să se numere printre cele mai păgubite orașe ale țării, căci rezelurile din 1711, 1769, 1789, 1806, 1829 au trecut pe-aci cu jafuri și incendii.

Bîntuia în acest „tîrg cel mai vestit al Daciei“ — cum îl numește Cantemir — ciuma și holera, ulițele erau arse, bisericile jefuite și în 1918 zepelinurile aruncau bombe în vreme ce artileria inamică trăgea cu tunul de peste Dunăre.

În vacarmul acesta, negustorimea prosperă. Ea clădește docurile și moara Steaună, ridică fabrici, rostogolește butoaie cu măsline și umple vasele cu cherestea. Uluit în fața acestor boturi pofcioase, strivit de palmele rapace, asurzit de clinchetul banilor, poetul țipă „Galați, oraș cumplit de negustori“... Dar nimeni nu-l aude. Răsună însă greu și aspru pasul hamalilor care demonstrează cerind pîine. Negustorii ajută la pregătirea războiului, iar muncitorii din port și cei de la tramvaie spun „NU“. În rînduri strînse ei urcă din docuri spre centru, în ziua de 13 iunie 1916, femeile și copiii adăpostindu-se în spatele bărbaților. Trec de un cordon de polițiști și jandarmi, iar celelalte cordoane deschid focul. Înainte de a-și urca sîngele pe steaguri, Galații și-a muiat caldarîmul în el.

Mîșcarea muncitorească se întărește tot mai mult. Fierb nu numai docherii, dar și tramvaiștii, ceferiștii. Grevele se înlănțuie peste capul social-democraților de dreapta. Dar în același timp se întetesc și represaliile fasciste. În ajunul celui de-al doilea război mondial, siguranța arestează pe capete. Orașul e un butoi de pulbere și trebuie să fie bine închis. Apoi tunurile pornesc să tragă peste Prut, burghezia ciocnește paharele pentru blitzkrieg și cochetează cu nemții. Fapt care nu-i împie-

dică pe aceștia ca, în clipa retragerii, să dinamiteze pînă și casele foștilor prieteni: ei aruncă mine în gurile de canalizare, în poduri, în grădini; trei zile orașul arde părăsit de autoritățile regelui și „mareșalului“. Ca o imensă ciupercă neagră arde gara, și prin trîmbele de fum soarele pare o lună verzuie.

Înaintînd pe valea Prutului, la trei zile după 23 August 1944, avangărzile Armatei Sovietice sting ultimele incendii și deminează grădinile. Astfel arată orașul eliberat: plin de gropi, fumegînd, rînjind din acoperișurile căscate.

A... B... C... D... E...

O sută de mii de metri pătrați au demolat gălățenii înainte de a începe construcția noului centru. Apoi au săpat pînă la opt metri adîncime în loc de patru, pentru a scăpa de solul sfîrtecat de hrube. Au mai săpat zeci de mii de metri cubi în jurul viitoarelor clădiri, spre a înlocui terenul plin de moloz, prin care apa se infiltra, cu altul mai dens. Au turnat mii de tone de „beton de loes“ și, ani de zile, înainte de a marca locul fundației în sol, au creat sol pentru fundație. Cei care știu că „locul de casă“ se capătă de la sfat, să vină la Galați: aci s-a săpat, s-a excavat, s-a umplut, s-a turnat, s-a construit „locul de casă“.

Noul centru pare o altă lume, luminos, masiv, modern, în mijlocul vechilor străzi negustorești părăduite de vreme și de război. Blocul G va fi hotel — se spune că cel mai modern din țară — un hotel cu două sute de camere. Blocul M are — între celelalte — apartamentele cele mai elegante: faianță și apaxit în baie și bucătărie, căzi îngropate, parchete de stejar.

Cînd complexul va fi gata — cu acele aproape două mii de apartamente — el se va număra printre cele mai frumoase din republică: de o parte și de alta a unui bulevard larg, clădiri vopsite în culori deschise, luminoase. Blocuri lungi și blocuri punct (cu bază mică), blocuri drepte și blocuri recurbate (acolo unde bulevardul se desface în două străzi arcuite). În fund se va vedea Dunărea și, mai departe, lanțul străvechi al munților Hercinici.

Seara se aprind pe pe acum luminile în toate blocurile de la A la F și în apartamentele locuite din L și M.

Și deasupra orașului, în jurul unei uriașe macarale, pare că palpită cuburile unui uriaș alfabet uman. Cu literele astea, cu care orașul a scris de-atîtea ori „război“ și „grevă“, el scrie

acum case, multe case, cu o literă pentru fiecare: A... B... C... D... E...

LAMINORUL ȘI LAMINORIȘTII

Max Auschnitt avea aici o uzină: Titan. Părea enormă cu laminarele ei întunecate, cu un volant ocupînd două etaje. Alături de ea s-a construit în ultimii ani un nou laminor, față de care cel vechi pare doar o baracă bine afumată. Dar ca să se ridice noile hale, care acoperă cincisprezece mii de metri pătrați, s-a lucrat în condiții grele, mai grele decît în centrul orașului. Căci aici, la cîțiva zeci de metri, e Dunărea, nu cea albastră, ci cea brună, uleioasă. Dunărea portuară, obișnuită să îneco docurile an de an. Dar chiar și necrescută, apa e primejdioasă; prin infiltrare (construcții noului laminor lucrau în cizme în enormele gropi nămolose ale fundației, iar cînd fluviul creștea, găurile excavate începeau să se umple, bolborosînd ușor, și numai pompele mențineau noroiul lichid sub genunchi). S-au pompat aici — în timpul fundării — două sute de mii de metri cubi, apa unui lac pe care s-ar fi putut face curse de șalupe și vaporase. S-au bătut piloți, două mii de piloți de beton, însumind un stîlp lung de douăzeci și opt de kilometri.

Laminorul lucrează acum în plin: platinele incandescente țîșnesc dintr-o parte într-alta, înhățate de role, de brațe metalice. La pupilele cu manete stau băieți tineri, sau abia trecuți de prima tinerețe. Cîțiva păzesc metalul cu rîngile — oțelul încă n-a învățat bunele maniere, se mai încurcă în societatea automatelor și de aceea nu-i strică o mică scărămăneală cu ranga. Dar în proporții zdrobitoare, efortul fizic al laminoriștilor a fost înlocuit cu mecanisme. Am căutat aproape o jumătate de zi un laminorist masiv, și l-am găsit pe Niculae Șulschi, dublător (cel care îndoaie foaia de tablă). El avea într-adevăr nevoie de forță, dar ceilalți nu. Mai solizi trebuie să fie prinzătorii, încărcătorii și descărcătorii vechiului laminor. La cel nou țî se pune un alt soi de condiție: cel puțin șapte clase elementare sau școală medie — de la caz la caz.

Dar dacă cineva își închipuie că noul laminor a înlocuit numai efortul prin automatizare și carura athletică prin știința de carte, se înșală. O dată cu laminele fierbinți oamenii au suferit aici o transformare la cald. Căci ei veneau de prin satele Dobrogei, din fostul Bădălan, de lângă Brateș, și mulți erau țărani neînvățați, iar cîțiva — orașeni dintre aceia care se obișnuiseră să bată străzile degeaba și să cînte: „Mandea-i ăla barbugiu“. Căutîndu-i pe cei „transformați la cald“ intrăm în biroul organizației de bază, al cărui secretar e Andrei Ionescu. Vine și secretarul U.T.M. al secției — Nicolae Melinte.

— Tovarășul vrea să vadă pe unul din ăia care erau mai... așa... — spune delicat Ionescu. Și care acum is buni, is frunțași.

Melinte se gîndește încruntîndu-se.

— Păi nu prea avem... Da, da. Ion Șandragan.

— Cum, care Șandragan? — întrebă Ionescu.

— De la valorificare.

— De la valorificare?! De necrezut! Cum, Șandragan?! Extraordinar!

Nu reporterul e cel care se miră, ci chiar secretarul organizației de bază, care e mai nou în secție și care l-a găsit pe Șandragan gata transformat. El îl știe de băiat bun, disciplinat, conștiincios. Iar dacă a fost altfel înainte, lucrul ăsta e „de necrezut“.

— Atunci — spune Melinte — să-l chem pe Teodorescu Virgil.

Teodorescu Virgil vine și răspunde foarte circumspect la întrebări. Simte el că e vorba de niște „lipsuri“, fie și trecute.

— Haide, mă — spune Ionescu — zi-i deschis, muncitorește. Eu nu te-am socorit?

Teodorescu își părăsește aerul reținut.

— Ba m-ați socorit. Mai rău ca o soacră, tovarășu' (tovarășu' sint eu). Că eu mai întîrziam, știți, cam în fiecare dimineață... Și tovarășul secretar drept la mine: c-o fi, c-o păți, că e rușine... Pînă la urmă, m-a pus să țin eu evidența întîrziatilor. Asta mi-a pus capac! Mă treceam singur pe listă! Și tovarășu' secretar umbla după mine să-mi iau palton, să nu vin cu pantalonii ruți. Acum, mă tot mir...

— De ce te miri? — întreabă Ionescu.

— Că eram înainte cam golan. Și cînd văd că alții întîrzie, îmi vine nu știu cum.

— Acum e candidat — spune secretarul în concluzie.

Și Teodorescu întărește.

— M-au primit. M-au frecat oleacă, dar m-au primit...

Interviul s-a terminat. Fiecare pleacă la treaba lui. Nicolae Melinte mă conduce prin curtea enormă, printre niște schele, către poartă.

— Păcat că nu m-ați întrebat și pe mine — zice la despărțire.

— Pe dumneata? Ce anume?

— Oho, eu ce lipsuri am avut! Cu asta și voiam să încep, cu autocritica. Parcă m-am născut secretar de U.T.M.? Nici pomeneală! Făceam câte una... Dar aici în uzină am învățat multe.

Privesc fața rotundă, brună și limpede a lui Melinte.

— Bine — spun, puțin încurcat. Mi-ați arătat tot ce-mi trebuia. Am înțeles. Mulțumesc foarte mult.

Indepărtîndu-mă, îmi dau seama că lui Melinte i-a părut rău că nu mi-a putut vorbi despre el însuși. Dînsul e secretar de U.T.M. și știe că cel mai bun exemplu e cel personal. Ar fi vrut să mă convingă mai mult, mai adînc, de influența acestui colectiv de metalurgiști asupra celor tineri. Dar am înțeles. Uzina produce de patru ori mai multe laminate ca înainte. Inșă cine știe de câte ori mai mult produce oamenii!...

O ȘCOALĂ UNICĂ ÎN FELUL EI

Inițiată în 1950, „Școala profesională de copii infirmi din Galați“ (unde există și adolescenți) numără acum 220 de elevi. Ei sînt victimele poliomielitei, ale babelor tîmăduitoare din sate, sau, pur și simplu, sînt infirmi congenitali. În urmă cu zece ani ar fi fost o

povară groaznică pentru familiile lor; în urmă cu cincisprezece ani ar fi fost cerșetori. Iar aici ei devin ajustori, mecanici, strungari în fier, tinichigii, tîmplari, țesători, mecanici de motoare.

Băieții și fetele acestea consumă fiecare la cele trei mese zilnice 3.500-4.000 calorii și găesc aci totul, de la cizmar la hărbier, de la șireturi la palton. Învață și carte, și meserie, iar cei care pot, fac și sport. În permanență sînt sub controlul medical — nu numai al medicului școlii, care-i cunoaște pe fiecare, le știe greutățile — dar sînt supuși diferitelor intervenții chirurgicale, care îi fac să umble drepti și fără baston.

La început școala avea bătaie de cap cu plasarea absolvenților. Întreprinderile se temeau să-i angajeze. Pentru ca sudorul Mihai Chirilă să capete de lucru, directorul școlii, Ronea, a vorbit și cu directorul și cu cadrele fabricii respective, pledînd ca un avocat. Directorul adjunct i-a spus la telefon: „Nu primim invalizi“. Dar pînă la urmă l-au primit de încercare. Și după cîteva zile Ronea a fost chemat la telefon: „Muncitorii noștri lucrează în medie cam 30 rame pe zi; băiatul dumneavoastră face 50. Ați avut dreptate; vă rugăm să ne scuzați“. Din prima lună Chirilă a trecut de 1.200 lei cîștig. Iar Victor Schipor, repartizat la fabrica „21 Decembrie“ din Rădăuți, e fruntaș, inovator, decorat. Astfel de școli mai sînt în țară, înainte înșă n-au existat de loc.

Orașul ăsta prăjit și dărîmat de opt războaie ridică nu numai case, formează nu numai caracterul lui Șandragan și Teodorescu, dar repară oamenii în cel mai propriu înțeles al cuvîntului. În orașul dinamitat care-și vindecă rănile e simbolică existența acestei școli care educă infirmi, îi învață carte, le redă miinile și picioarele.

PLIMBARE PE BULEVARDUL REPUBLICII

Seara, bulevardul Republicii — fosta stradă Domnească — geme de lume. Gălătenii se plimbă cam din fața Palatului culturii și pînă în dreptul parcului. Mai la vale nu se poate trece căci începe șantierul blocurilor. Iar mai la deal, spre grădina publică, sub teii dați în floare, nu trec decît proaspeții îndrăgostiți și puținii solitari.

După ora opt animația scade ușor — lumea se duce la teatru sau la operă, la spectacole de satiră sau la concert. Iar puștii, la teatru de păpuși. Strada rămîne atunci mai mult a studenților — căci sînt aici două institute, unul tehnic și altul agronomic. Împreună cu artiștii, studenții formează cea mai nouă populație a orașului. Galații n-au avut niciodată facultăți sau instituții de artă. Dar dacă acestea toate sînt greu sezisabile călătorului nou venit în oraș, el n-are decît să urmărească afișele. Va vedea că aci se pune în scenă Goldoni și Shakespeare, că se cîntă Ceaikovski, Enescu, Gershwin, se montează „Carmen“ și „Silvia“. Va vedea afișele meciului de volei interfacultăți, a campionatelor de caiace sau de trîntă. Și printre ele, un anunț vestind o adunare publică, la care: „...va vorbi în limba romînă Li Hen Hal, student în anul V din Institutul politehnic-Galați, despre lupta popoarelor din Asia și Africa“.

Aici sînt mulți studenți coreeni și multă vreme portul și centrul Galaților, distruse de dinamitări, le vor fi amintit de țara lor bombardată, după cum noul centru le amintește de țara lor care se reface.

Urînd mai sus pe bulevardul Republicii, călătorul va întîlni din ce în ce mai puțini pietoni. Dar îi va regăsi pe cei mai romantici dintre ei în vechea grădină publică, rezemați de balustrada dinspre Brateș. Apare acolo, într-o perspectivă enormă, lacul ce l-a încîntat atît pe memorialistul Panaioti Rizos în urmă cu un veac, și pîlpîie luminile Galaților noi, luminile din vatea orașului. Dunărea va fi undeva spre dreapta, mai mult bănuită, răsucindu-se spre Cotul Piscicii.

Iar de-acolo pînă la picioarele privitorului se întinde tăcută vatea Galaților — docurile, șantierul care lansează cargoul de 4.500 tone, laminoarele noi, fostul cartier Bădălan, gara arsă și reaclădită, uzina de piese de schimb — cartierele de metalurgiști, docheri, constructori navali pentru care s-au ridicat facultăți, teatre și un centru modern.

Galații noi au părăsit vatea Brateșului, cartierele mărginașe. Ei sînt în inima orașului, pe marele bulevard ce se va deschide în evantai sub luminile de neon, pe magistrala Dunării.

O ARMĂ ASCUȚITĂ ȘI BINE MÎNUITĂ

Dacă socotim că satira este într-adevăr unul dintre cele mai puternice mijloace de demascare a tot ce e rău și învechit — atunci sîntem îndreptățiți să considerăm că, dintre toate căile prin care se manifestă acest gen, cel ce demască mai direct, mai repede și mai eficace, este caricatura. Ne referim, bineînțeles, la caricatura politică, legată strict de actualitate, de problemele ce frămîntă cel mai mult omenirea.

Considerația aceasta este verificată încă o dată de lucrarea, recent apărută, a caricaturistului Cik Damadian, sub forma unui album cu 30 de planșe purtînd modestul titlu comun: „Caricaturi antiimperialiste“.

Inițial trebuie să subliniem că lucrările lui Cik Damadian se adresează maselor celor mai largi. Acest lucru a fost bine înțeles și îndeaproape urmărit de Editura Politică: socotînd că nu e suficient ca albumul, o dată ajuns la cluburile muncitorești, căminele culturale, bibliotecile publice etc., să fie catalogat și pus într-un raft — editura își propune folosirea lui ca o adevărată expoziție, multiplicată în zeci de mii de exemplare. În acest scop, albumul este însoțit de un „mod de întrebuintare“ foarte util activiștilor culturali, a cărui aplicare va face ca planșele lui Cik Damadian să ajungă la multe sute și sute de mii de oameni.

Deci, răspîndirea lor este de la bun început asigurată. Necesitatea acestei largi difuzări în masă a fost generată de conținutul albumului, de problematica pe care o tratează autorul (pentru unele dintre planșe e bine să vorbim la plural: autorii — caricaturile fiind în aceste cazuri însoțite de cîteva materiale satirice ale lui Dan Deșliu), de calitatea materialului artistic ce ni se oferă.

În primul rînd Cik Damadian nu omite aproape nici una din marile probleme internaționale: declinul forței economice a capitalismului și creșterea celei a socialismului, politica războinică a reprezentanților clicilor imperialiste cele mai reacționare; politica imperialistă față de Germania; ce ascunde imperialismul sub lozincă „Capitalismului popular“, sub frazeologia privitoare la „ajutorul“ american pentru alte țări ori sub cea referitoare la „unanimitatea“ blocului atlantic etc., etc.

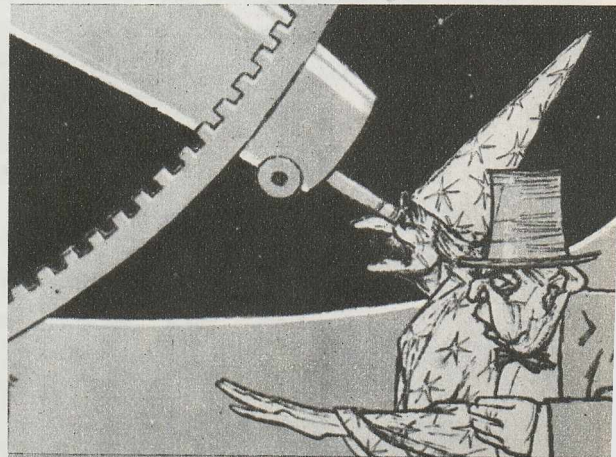
„Cititorul în stele“ (semnificativă asemănare cu însuși profilul caricaturistului...) îi prevestește capitalistului pieirea. Același capitalist, înșă, continuă să adune averi pe spinarea celor exploatați, aruncați pradă șomajului sau amăgiți cu frimătura acră a „capitalismului popular“ („Repartiție capitalistă“, „Capitalism popular“).

Chipul odios al capitalismului contemporan apare în numeroase planșe, atît în cele în care sînt satirizate unele aspecte ale „modului de viață“ din S.U.A. (cum ar fi: „Arta decadentă“, „Little Rock“, „Circul alegeților în S. U. A.“ etc.) cît și în cele ce demască politica de ațîțări războinice pe care o duc cercurile imperialiste americane („Diplomația dolarului“, „Profitorii de pe urma războaielor“, „Ajutor american pentru Europa occidentală“, „Politica S. U. A. în problema dezarmării“, „Cadavrul viu“ etc.); renașterea militarismului revanșard în Germania occidentală constituită de asemenea subiectul mai multor planșe („Și Hitler a pățit așa“, „Piața comună“, „O armă cu două tăisuri“ etc.), ca și politica colonialistă a cercurilor monopoliste din S.U.A. („Joc individual“, „Pactul de la Bagdad... fără Bagdad“, „Cad lanțurile colonialismului“, „America Latină... o problemă spinoasă“). Caricaturistul nu-i iartă nici pe transgugi trădători de țară care ne calomniază patria prin oficinile propagandei imperialiste („Dor de țară“), nici pe spionii care, cu fonduri americane, sînt trimiși la noi pentru acte de spionaj și diversivne. Dar, mai ales, artistul nu uită să amintească mereu că în întrecerea pașnică dintre socialism și capitalism, acesta din urmă este în mod inevitabil sortit pieirii (în afara „Cititorului în stele“, de care am amintit, albumul mai conține încă 3 planșe pe această temă).

Precum vedem, problematica este foarte variată și foarte actuală. Dacă acestei calități îi mai adăugăm măiestria desenului, care face ca fiecare planșă să poarte amprenta puternicei personalități artistice a lui Cik Damadian, și soluțiile originale pe care le-a găsit pentru tratarea multora dintre idelle lucrărilor — putem înțelege și mai ușor valoarea acestui album: o lucrare de înalt nivel artistic și cu mare eficacitate agitatorică.

V. SAVIN

P.S.: O mențiune specială pentru calitatea tiparului: offsetul Combinatului Poligrafic „Casa Științei“ s-a întrecut pe sine însuși!

— Ia spune, cititorule în stele, se-arată semne bune, semne rele?
— Văd cum se-nalță-n slăvi o stea de pară, în timp ce acțiunile coboară!

ION ARE CONT SPECIAL LA BANCA

de George CIUDAN

Holdele de grâu au ajuns pînă la subsuara fetelor mari. Colind Bărăganul, pusta dintre Arad și Oradea și cîmpia bănățeană. Îl văd pe Ion cu mîncelele suflecate, fluierînd și nepăsîndu-i de nimeni și de nimic. Tat-su, tot Ion, era colțos, zgîrie-brînză și mort, nu alta, după pămînt. Tata lui Ion asta, iubea aprig pămîntul. Pentru că nu-l avea. Sau pentru că avea prea puțin. Pentru o palmă de pămînt, tatăl lui Ion l-a bătut pe frate-su pînă l-a lăsat rece pe ogor. Comițînd o crimă, a căpătat iluzia că devine proprietar agricol. Dar cu cele două pogoane de pămînt, cu un cal orb și șontorog, n-a avut în societatea burgheză decît libertatea de a muri de foame împreună cu droaia de prunci candidați la tuberculoză.

Acum, cînd holdele de grâu au ajuns pînă la subsuara fetelor mari, feciorul lui Ion, tot Ion, lucrează cu inimă plină.

CE ÎNSEAMNĂ NUMĂRUL 0,90029

De aproape zece ani, feciorii bătrînului Ion, tot Ioni, unu-n Bărăgan, altul în pusta dintre Arad și Oradea, altul în cîmpia bănățeană, după ce au biruit frămîntările și îndoielile, și-au unit peticele de pămînt în largi ogoare colectiviste. V-am spus că tatăl lui Ion, pe cît era de colțos, pe atît era de zgîrcit. Așa s-a deprins sub burghezii.

Dar nu zgîrcenia ci disperarea îl îndemna ca, atunci cînd vedea pe receptorul că vine după impozit, să dea drumul la cîini, strigînd:

— Iară vreți bani de la rumîn? M-am băgat în datorii la bancă pînă-n grumaz. V-am plătit capitalul numai cu dobînda. Nu mai dau

nimic. Ieși afară, preceptore, că pun cîinii pe geantă și pe stăpînul ei!

A doua zi însă receptorul nu mai venea singur. Era încadrat de doi jandarmi. Și dacă tatăl lui Ion n-avea bani, avea o oaie, două găini, o pernă... Se găsea ceva. În fața puștii încrucișă mîinile. Apoi lua din nou bani din bancă pentru ca să plătească impozitul.

Și feciorul lui Ion are legătură cu banca. Dar, bineînțeles, legături de altă natură. Ion Șerban de la colectiva din Căzănești (Slobozia, în plin Bărăgan) și prietenii săi Petre Mihălțeanu, Nicolae Șerban, Vasile Arsu, Marin I. Tănase, Dima Șerban și încă cîteva sute, tot din Căzănești, au cont special la banca din Slobozia. Acesta e contul: 0,90029. În 1958, contul acesta le-a dat în cîteva rînduri sute de mii de lei.

— Pentru ce ați luat, gospodariilor, atîția bani?

— Pentru contractări... Am vîndut statului cereale.

Se adună în jurul meu Vasile Arsu, Petre Mihălțeanu, Nicolae Șerban. Mă cercetează cu privirea Petre Mihălțeanu:

— Dumneata nu ești de pe-aici...

— Nu.

— Păi atunci nu știi nimic.

Nici cine-am fost, nici cine sîntem.

— Nu știu.

— Ei, hai să-ți spunem. Află că am fost niște sărîntoci și acum mergem spre civilizație

CU VITEZA AVIONULUI CU REACȚIE

— Bravo!

— Ai văzut casele noastre noi? Le-am înălțat în ultimii ani. Cînd stăpînea pe-aici boier Radu Sava, locuiam în bordeie cu geamuri de-o palmă, acoperite cu burtă de oaie. Auzi dumneata — continuă

Mihălțeanu — trăiam ca boul și muream ca păduchele. Jinduiam după o palmă de pămînt, ne rugam lui Dumnezeu să ne-o dea, și d-aveam o bucățică ne uitam la ea cu drag, așa cum se uită omul la nevastă în luna de miere. Dar degeaba. Că boier Radu Sava ne-a luat, pămîntă cu pămîntă, tot pămîntul, pînă cînd ne-a lăsat numai cu sufletul. Să-ți mai zic?

— Zi!

— Acum tot Bărăganul e-al nostru. Colectiva-i a noastră. Și cînd din nimic avem așa o moșie cum n-am visat-o, să nu dăm noi statului din grîul nostru, cînd ne mai dă și bani buni pe el?

DE LA DEGETAR PÎNĂ LA COMBINĂ

Relația dintre Ion și stat a căpătat în anii domniei poporului înfrunghirea unei colaborări frățești. Statul l-a ajutat pe Ion să dărîne bordeiul cu geam de burtă de oaie și să înalțe casă cu patru odăi, cu acareturi și cu ferestre mari, duble. Colectiviștii din Căzănești și-au înălțat cîteva sute de asemenea case...

Fiindcă ogoarele nu-i primesc, din cauza ploii căzute azi-noapte, colectiviștii s-au adunat ciucure la sediul gospodăriei, la sfat, la cooperativă. Mă potfesc în mijlocul lor să le ascult taifasul. Tema discuțiilor: de la peria de dinți (soțiile colectiviștilor, îndeosebi cele tinere, își spală azi dinții cu pastă), săpunul cu amiros de levănțică și alte nimicuri care au intrat în viața cotidiană a țăranelor colectiviste — pînă la probleme de buget, construcții social-culturale, evenimente internaționale.

Dima Mandache, căruia nevasta i-a dăruit șapte copii, îl întrebă pe un brigadier ce cantități de cereale a contractat gospodăria în '59. Mîndru, brigadierul se execută:

— Știu că la grâu avem peste 350 de tone.

— Mie să-mi spui ca la calendar, nu cu aproximație.

— 580 de tone la porumb. Asta-i ca la calendar. Restul, nu știu precis.

Dima Mandache duce degetul la frunte ca un filozof și exclamă:

— Asta e bine. Că anul trecut am contractat numai 285 tone de grâu.

Mă uit la oameni. Vreau să știu cum reacționează la exclamația lui Dima Mandache. O văduvă, care a intrat în gospodărie numai de cîteva luni și care tot timpul a stat cu mîna la gură, fără să spună un cuvînt, pune o întrebare mirătoare:

— Oare nu dăm prea mult la stat?!

Dima Mandache iarăși duce degetul la frunte ca un filozof. Se apropie de văduvă:

— Ascultă, dumneata ai degetar în casă?

— Ce legătură are, Dimo, degetarul cu contractările?

— Are.

— N-o văd.

— Asta-i rău. Trebuie să te băgăm în revoluția cultural-politică.

— Bagă-mă tu, dacă ești deștept!

— Cu dragă inimă. Hai lîngă neica. Ascultă-mă: tot ce e în satul asta, de la degetar pînă la combină,

statul a dat. Muncitorii. Văd că-ți place să te porți cu rochie frumoasă.

— De ce să nu mă port? Că doar nu-s babă!

— Treaba dumitale. Da' de unde ai cumpărat-o?

— Soacră mai ești, Dimo! De la cooperativă, de unde vrei? De ce mă descoși atîta?

— Ferească Dumnezeu! De ce să te descoși? Da' nu m-ai rugat să te bag în revoluția cultural-politică? Asta fac.

În jur, oamenii rîd cu poftă. Dima urmează:

— Vezi dumneata, nu-i frumos și nu-i cinstit să zicem, vorba ăluia, dă-mi tu statule cu carul, că eu dau cu degetarul...

Femeia tace. Petre Mihălțeanu o scuza:

— E tovarășă cinstită și harnică, dar n-are nivel.

După o oră de taifas, Dima Mandache mă îmbie:

— Hai tovarășe pe cîmp, că holdele de grâu sînt ca soarele și au ajuns pînă la subsuara fetelor mari.

ÎN BANI MĂRUNȚI

Plec în alt capăt de țară, la Ion din Zăbrani, din Fibiș (regiunea Timișoara), din Seleuș (regiunea Oradea) și din alte sate. Și pe aici, pînă la eliberare, Ion a îngenucheat în fața pămîntului. Dacă în Bărăgan stăpînul lui Ion a fost „marele romîn” boier Radu Sava, în Banat Ion a fost slugă cu anul cînd la alt boier și alt chibaur, fie că era romîn, ungar ori neamț. Acum Ion e liber ca pasărea cerului.

Am zăbovit mai mult la Ion din Seleuș. Aici încă nu-i colectivă. E numai întovărășire. Și la Seleuș, ca pretutindeni, oamenii văd relațiile dintre ei și stat într-un chip cu totul nou, ca pe un izvor de prosperitate generală și de propagare a propriilor lor gospodării. Cer cîteva date la sfat. Însemnez în carnetul meu de note. Contractări cereale 1958: 38.200 kg grâu, 40.250 kg porumb, 30.000 kg floarea-soarelui. Contractări cereale 1959: 46.500 kg grâu, 52.400 kg porumb, 34.000 kg floarea-soarelui etc.

Ion Grozav îmi spune că seleușenii vînd tot mai multe cereale statului, deoarece „statul lor a ieșit la lume pe făgaș de civilizație”.

— Vreau să-mi vorbești în bani mărunți, baci Ioane.

— Apăi, zicu-ți dumitale, ca să scrii la foaie. Ascultă-mă, dară. Înainte, la Seleuș, sara, oamenii aveau lampă cu gaz, stelele și luna. Amu tăt satu-i cu electrică. D-apoi radiu avea numa popa. Amu ne zice radiul în fiecare casă.

— Așa-i frumos, baci Ioane.

— Stai că n-am gătat. Aci oamenii-s grădinari. Le-o dat statul atîția bani pe verdețuri, la contractări, că nu mai poți vorbi cu ei de făloși ce-s...

— Dau să plec.

— Stai că n-am gătat...

Și nu mă lasă pînă nu-mi spune tot. Și de căminul cultural, și de dispensar, și de aparatul de proiecție cinematografică...

După amurgire, cînd părăsesc casa lui Ion Grozav, o iau spre gară, peste cîmp. Rotesc privirea pînă la cetatea Șiriei și văd că și pe aici holdele de grâu sînt ca soarele și au ajuns pînă la subsuara fetelor mari.

La una din bazele de recepție din regiunea București. Sătenii vin cu bucurie să predea cerealele contractate cu statul.

DE CE SÎNT MULȚI? SOMERI ÎN AMERICA?

de Albert KAHN
scriitor american

Cînd am plecat din nordul Californiei într-o călătorie spre răsăritul țării, grădinile înfloriseră. Florile se așternuseră peste văi ca niște uriașe pămătuferi multicolore, iar povârnișurile se transformaseră în pașiști verzi, presărate cu milioane și miliarde de flori de câmp. Mai rapidă decât avionul cu reacție în care călătoream, primăvara înainta grăbită de-a curmezișul continentului american.

Și, totuși, în mijlocul acestei minunate frumuseți a naturii și a afirmării impetuoase a vieții noi, nesiguranța și greutatea domneau în întreaga țară!...

★

Cu puțin înainte de plecarea mea, „New York Times” a publicat un amplu articol asupra șomajului din statele New York, New Jersey, Pennsylvania, Virginia de Vest și Michigan. „Șomajul — arăta „New York Times” — înseamnă lipsuri și suferințe personale pentru cei 4.749.000 (este vorba de o cifră, evident, mai mică decât cea reală — n.r.) de americani care doresc să muncească, sînt apți pentru aceasta dar nu pot găsi de lucru”.

În cursul anchetei pe care au întreprins-o, reporterii lui „New York Times” au stat de vorbă cu mulți șomeri și cu familiile acestora. Articolele reporterilor înfățișează astfel un tablou tragic al mizeriei și desperării celor fără lucru. Iată cum este descrisă o vizită la locuința lui Charles Lawrence, șomer din Detroit — orașul în care la fiecare șapte muncitori unul este șomer: «Deodată mrs. Lawrence interveni în discuție și spuse cu mîhnire: „Cred că aci, la noi, în Detroit, situația este tot atît de desperată ca după un ciclon. Dacă vom rămîne și fără casă, aceasta va fi pentru noi un dezastru tot atît de mare ca și cum un ciclon s-ar fi abătut asupra noastră... Există însă și o deosebire: dacă ar fi fost vorba de un ciclon, am fi primit ajutor din partea întregii țări”.

La care mr. Lawrence adaugă: „Pentru mine, nu este vorba de declin, ci de o criză”.

La sediul sindicatului muncitorilor oțelari din McKeesport, statul Pennsylvania, Bruce Alexander, unul dintre conducătorii sindicali, i-a relatat reporterului că mulți muncitori nu vor mai căpăta niciodată de lucru. Și amintindu-și de vizita recentă a unui șomer la sediul sindicatului, mr. Alexander povesti: «Omul venise să-mi vorbească, și adusesese cu sine și pe cei trei copii ai săi — copii mai drăgălași ca aceștia rar am văzut. „Nu mai am nimic — îmi spuse. N-am nici măcar familie care să mă ajute. Deocamdată trăiesc doar de pe urma ajutorului de șomaj. Nu cred să mă mai reintorc vreodată la muncă. Ce se va întîmpla cu mine?»

Mr. Alexander își ridică mîinile într-un gest de neputință: „Ce puteam să-i spun?»

Iată acum descrisă succint situația din bazinul minier al Virginiei de Vest: «Mii de mineri și-au terminat „banii de șezlong” și trăiesc din „tărățe”. În limbajul minerilor, „bani de șezlong” înseamnă indemnizația de șomaj care se acordă numai cîtva timp, iar „tărățele” reprezintă puținele alimente ce li se distribuie șomerilor din surplusurile federale.

În New York City, printre șomerii care așteptau la coadă în fața unui oficiu să-și primească ajutorul de șomaj, se afla și James Matthews, un bărbat de 36 ani, înalt și frumos, care era vădit jenat. În trecut obținuse o bursă specială (Rhodes) datorită căreia studiase la Oxford și Sorbona. În timpul războiului, Matthews a slujit timp de 4 ani în marină, apoi a lucrat la Departamentul de stat, iar după aceasta — cunoscînd bine șase limbi — a devenit expert pentru piețele din străinătate la „Goodrich Rubber Company”. În urma scăderii vînzărilor de cauciucuri, a fost concediat. Cîtva timp a primit indemnizație de șomaj. Dar acum, cînd aceasta s-a terminat, el se vede nevoit să cerșească ajutoare de la au-

În zilele Conferinței de la Washington în problema șomajului. Șomerii sosîți din mai multe regiuni ale S.U.A. lovite de criză, demonstrează, cerînd să li se dea de lucru. Pe prima pancartă scrie: „Trezește-te, Washington! Redă Americii munca!”

torități; dacă i se vor acorda, aceste „ajutoare” se vor ridica la cel mult 11 dolari pe săptămînă. Și, bineînțeles, că nici pe acestea nu le va primi la infinit. După cum a declarat el ziaristului de la „New York Times”, în timpul strădaniei sale zadarnice de a găsi de lucru s-a convins că „patronii vor oameni care pot depăși vîrsta de 25 de ani, dar să nu fie trecuți de 35”.

La aceeași coadă pentru ajutoare se găsea și o femeie între două vîrste, curățel îmbrăcată, care fusese mai înainte desenatoare de modele la unul din magazinele de confecții pentru femei din New York. Acum a rămas fără lucru. Citind în ziare un anunț la rubrica „Oferte de servicii”, a chemat la numărul de telefon indicat. Patronul a remarcat că vocea îi pare tînără și a întrebat-o ce vîrstă are. Auzind răspunsul, i-a replicat cinic: „Doamnă, de ce nu vă duceți să stați în parc?”. „Asta mi-a amintit — i-a spus reporterului femeia — de o carte pe care am citit-o mai de mult despre o insulă sălbatică în care toți cei trecuți de 50 de ani erau arși. Pe atunci mi s-a părut o barbarie. Astăzi...”

Articolul din „New York Times” trata despre șomajul din „cinci importante zone de folosire a mîinii de lucru”. Dar s-ar putea scrie lucruri foarte asemănătoare despre oricare altă regiune a țării.

Chiar în ziua în care am ajuns la Chicago, ziarul „Chicago Daily News” publica un supliment special consacrat șomajului din statul Illinois. Suplimentul se intitula semnificativ: „Nu se fac angajări”. Articolul de fond începe astfel: „Joi viitoare, un „tren al celor fără lucru”, plin cu șomeri, va pleca din Chicago pentru a participa la conferința asupra șomajului, ce va avea loc la Washington. De ce sînt atît de mulți șomeri? Care este remediul?” Iar alte articole se intitulau astfel: „De ce nu crește din nou numărul posturilor?”... „Milioane de oameni mai sînt încă fără lucru”;

„Muncitorii trecuți de 40 de ani se află în cea mai grea situație”; „În două ramuri industriale, reduceri mari în numărul de posturi”.

La New York am vizitat sediul central al sindicatului muncitorilor din industria de aparate electrice și de radio. Unul dintre conducătorii sindicali de aci mi-a destăinuit: „Principala noastră problemă este șomajul... Nu întrezăresc nici o soluție reală... Este vorba acum de o boală permanentă a economiei...”

A fost editat chiar și un număr special al ziarului sindical „UE News”, care a fost intitulat „Cum vă puteți alătura luptei pentru posturi” — și în care membrii sindicatului au fost sfătuiți: „Ridicați această problemă în sindicatul vostru local... Scrieți scrisori senatorilor și membrilor Camerei reprezentanților... Cereți să se facă o anchetă asupra profiturilor...”

La înapoierea de la sediul sindicatului, șoferul taxii mi-a spus: „Cu prețurile de azi, nu pot înțelege cum majoritatea familiilor o pot scoate la capăt. Pantofii pe care-i port sînt singura pereche pe care o am. Se spune că acum câștig mai mult decît odinioară, dar în realitate pot cumpăra mai puțin. Ceea ce mă îngrijorează cel mai mult este întrebarea: cum voi putea să-mi îngrijesc copiii dacă voi cădea la pat? Deocamdată însă mă socot un om fericit că am de lucru...”

În timpul călătoriei mele am discutat aceste probleme cu multe persoane — muncitori din diverse ramuri industriale, mici negustori, oameni de afaceri; nu-mi amintesc ca cineva să nu fi manifestat îngrijorare în legătură cu creșterea masivă a șomajului, creșterea prețurilor și nesiguranța viitorului economic. De aci o concluzie care se impune: ceva este greșit. Și cîte teorii ciudate nu se vîntură în legătură cu aceasta. Iată, de pildă, explicația dată de „New York Times” cu privire la șomajul masiv din prezent: „progresul tehnic care evoluează azi cu aceeași viteză amețitoare ca știința în cucerirea atomului și a spațiului interplanetar, face ca ziua reintegrării în pro-

ducție a șomerilor să fie tot mai îndepărtată. Îmbinarea creierului electronic cu „mușchi” mecanici a creat posibilitatea să se producă mai multe bunuri cu un număr de muncitori mai redus”.

Cu alte cuvinte, potrivit ziarului „New York Times”, șomajul ar fi cîcă o parte integrantă și inevitabilă a progresului științific, ceea ce vrea să însemne că, cu cît sînt mai mari realizările omului de știință și în domeniul producției industriale, cu atît mai mari vor fi suferințele lui. Nu este pentru prima oară cînd se fac auzite astfel de „teorii”. În timpul marii crize din 1930, spre exemplu, nu puțini au fost economiștii burghezi de seamă care au cerut înlocuirea mașinilor prin munca manuală, spre a putea rezolva astfel problema șomerilor.

Totuși, împrejurările de atunci s-au schimbat. Într-o mare parte a lumii de astăzi — în lumea țărilor socialiste — se dovedește că cele mai moderne progrese științifice nu provoacă șomaj și mizerie ci, dimpotrivă, contribuie la făurirea unei vieți tot mai îmbelșugate și mai fericite pentru zeci și sute de milioane de oameni.

În ultimul timp, în Statele Unite s-a făcut o largă propagandă în jurul faptului că a critica sistemul capitalist înseamnă a fi lipsit de patriotism și de loialitate. După părerea mea, contrariul e mai aproape de adevăr. Eu refuz să cred că există slăbiciuni inerente și de netălmădit în țara mea; iar răul de care suferim noi acum, eu îl atribui nu poporului american, ci sistemului economic capitalist. Cînd noi vom schimba acest sistem, vom scăpa și de șomajul de masă, și de tragedia oamenilor „nefolositori”. Iar producția nu va mai fi niciodată destinată creșterii profiturilor cîtorva, ci asigurării bunăstării poporului; bogățiile țării vor fi ale celor mulți.

... Există contradicții în mijlocul frumuseților acestei primăveri din țara mea; dar prezentul este o primăvară istorică pentru întreaga lume. Libertatea și forța creatoare a omului înfloresc azi pe o mare parte a globului pămîntesc. Viitorul ne va aduce și nouă roade bogate, minunate.

FLAGARA

OBIIECTIV

● La Little Rock (S.U.A.), o comisie școlară formată din americani „pur sînge” a început să epureze școlile de elemente considerate antirasiste, deci „anti-americane”. Intrucît după concedierea unui prim lot de profesori progresiști mai mult de jumătate din membrii comisiei s-au declarat împotriva procedurilor arbitrar și inumane care s-au folosit, au fost și ei eliminați de... propria lor comisie.

● Un grup de aproape 60 de personalități politice din Portugalia au adresat guvernului un memoriu în care denunță „starea de descompunere în care se găsește regiunea” dictatorului Salazar, și cer să se pună capăt terorii inchizitoriale care înăbușe drepturile și libertățile cele mai elementare. Îndată după primirea memoriului, guvernul portughez a anunțat descoperirea unui „complot antigvernamental”. Alte amănunte nu sînt necesare.

● Numărul englezilor suferind de maladii mintale a crescut de mai bine de patru ori în ultimii ani. Doctorul T.I. Rees afirmă că în prezent fiecare a 14-a femeie și fiecare al 29-lea bărbat din Anglia își petrece o bună parte a vieții în sanatorii și spitale, suferind de grave tulburări psihice. Dr. Rees nu arată totuși în ce măsură acești oameni sînt victime ale psihozei de război, întreținute în occident de politica „războiului rece”.

● Generalul american în retragere Omar Bradley a declarat că, după părerea sa, „cel mai bun serviciu pe care poate să-l facă un general în retragere” este „să-și pună opiniile sale la naftalină”. N-ar fi rău să procedeze la fel și unii generali activi din Occident, care nutresc planuri războinice fără nici o perspectivă.

● Printre puținele vorbe de duh rostite de șahul Persiei în cursul călătoriei pe care a făcut-o recent în Anglia, se numără și declarația următoare, făcută ziariștilor: „Pot să vă asigur, domnilor, că în Iran nu va avea loc o revoluție”. La care nimeni n-a mai îndrăznit să-l întrebe dacă în Iran există cumva societăți de „asigurare” contra... revoluției populare.

● „Newsweek” anunță laconic: „S.U.A. au livrat un număr de bombe cu hidrogen forțelor aeriene engleze”. Și adaugă, ca precizare: „Casa Albă își menține însă controlul asupra armelor respective”. Aliați, aliați, dar bombele cu... control american.

● Ziarul parizian „Le Populaire” își exprimă indignarea împotriva față de ideea admiterii Spaniei în Blocul Atlantic. „Franco în N.A.T.O.? Este inadmisibil!”, scrie organul partidului condus de Guy Mollet. Cine să-l creadă însă? Nu scria, oare, același ziar, în urmă cu zece ani: „Germania în pactul atlantic? Niciodată!”

● Statistică U.N.E.S.C.O.: în țările Americii Latine, la o populație de 180.000.000 de oameni, peste 40 la sută sînt analfabeți.

● În coloanele ziarelor franceze răzbate nemulțumirea ce domnește în rîndurile unui număr foarte mare de familii cu copii față de iminența suprimării subvențiilor de stat — și așa destul de scăzute — pentru coloniile de vară ale copiilor.

● Și domnul Guy Mollet, liderul socialist francez, are motive de neliniște... La un banchet al presei anglo-americane, el a declarat recent: „Ceea ce mă nemulțumește este curentul neutralist care se extinde în Franța. Nu m-aș mira dacă în aceste zile aș citi în ziare un articol cu tema: „NU VREAU SĂ MOR PENTRU BERLIN...”

Inscripție la o fotografie

DISTRAȚIE MONSTRUOASĂ

S-au adunat să privească. Să privească, să admire și să aplaude, ca să aibă mai apoi ce povesti respectabililor lor amici, la cealuri și la picnicuri, la banchete și la recepții. S-au adunat ca la un spectacol de gală: pentru această ocazie, doamna și-a comandat special o pălărie nouă — destul de urîtă, e drept, dar foarte la modă și mai ales epatant de scumpă — domnul și-a pus costumul negru, după ce a ezitat multă vreme dacă să îmbrace sau nu fracul. Nu e o premieră, nici vernisajul unei expoziții a ultimei vedete a picturii super-hiper-abstracționiste, O, nu. E ceva cu mult mai grozav, o reprezentație fără precedent. La baza din Hawthorne (California), în fața oficialilor, a lumii înalte, a salariaților civili ai aviației este prezentat un nou tip de rachetă a morții, pe care cei din conducerea forțelor aeriene ale S.U.A. au numit-o Snark. Snark nu va arăta tot ce poate (pălăria doamnei ar fi în pericol; și poate nu numai pălăria...), dar impresarii vor prezenta onorativ public calitățile favoritei: grație, eleganță forță...

O, desigur, domniile colonel și generali americani sînt profund îndurați că domnișoara Snark nu-și poate dovedi grația, eleganța și forța aruncînd orașele în aer, omorînd copiii. Dar cum războiul e încă o posibilitate foarte problematică — din ce în ce mai problematică — pînă una alta... „Doamnelor și domnilor, poftiți la spectacol, aveți în fața ochilor o splendidă armă a morții: racheta Snark! Iar apoi, în ce privește grația și eleganța, Snark distinde orice concurență. Orchestra!”

Și orchestra (fără glumă! Observați în fotografia de sus) va începe să cînte ultimul șlagăr de amor „Vino să te-ucid pe-aleea verde”. În timp ce, probabil, trei dansatoare aduse cu avionul direct de la New York vor încînta asistența cu cel mai nou dans. Toate acestea, în prezența grațioasei rachete Snark, care — spre regretul celor ce au dat ordin să fie construită — nu poate arăta ce poate.

Cu grație și eleganță, Snark poate arunca în aer casele spre care oamenii vin seara obosiți. Cu grație și eleganță îl poate transforma într-o umbră pe bătrînul care stă în amurg pe treapta unei case, cioplindu-și din lemn de cîreș bea mai frumoasă pipă din lume. Cu grație și eleganță, Snark poate face ca florile să devină cenușă, părul și mințile copiilor — cenușă, sărutul îndrăgostiților — cenușă...

Este un spectacol lipsit de grație și de eleganță, e un spectacol lipsit de umanitate să te lauzi cu frumusețea unui instrument de ucidere. Arme moderne nu se fabrică numai în S.U.A. Dar statele iubitoare de pace privesc crearea armelor noi, tot mai perfecționate, ca pe o necesitate impusă tocmai de amenințările,

nici o clipă potolite, ale cercurilor agresive din S.U.A. și din o serie de alte țări. Să te lauzi cu frumusețea unei rachete ucigătoare — cum fac organizatorii „festivității” de la Hawthorne — la asta se pot gîndi numai neoamenii, care urăsc omul, numai niște indivizi lipsiți de simțul realității. Da, lipsiți de simțul realității; pentru că cei din sală se amuză, poate, dar milioanele de cititori ai ziarelor americane, cărora li s-a dat probabil ocazia să privească fotografia de mai sus, n-ar avea motive să fie tot atît de bine dispuși, mai ales cînd știu că astfel de rachete — și nu numai astfel! — nu au numai americanii...

...Și cît de frumos ar fi fost ca, în fața „selectei asistențe”, organizatorii să prezinte dacă nu o reprezentare artistică, atunci măcar ultimul tip de pantof cu toc înalt, sau de frigider sau de autoturism. Ar fi fost, hotărît, mai distractiv. Și, în orice caz, un spectacol mai la locul lui. Pentru că distracții de acest fel întrezăresc psihoza războiului: sînt periculoase, nespuse de periculoase. Chiar și pentru „lumea subțire” din sală. Da, chiar și pentru ea...

Florin MUGUR

ULTUL
OGRAFULUI
AMATOR

NORII ÎN FOTOGRAFIE

Imagina reprezintă un amurg în Delta Dunării. Aparat Rolleiflex 1:3,8. Diafragma 8, timp 1/25 sec. Filtru galben deschis, film Agfa Isopan F, luna septembrie orele 16,30.

Unul din elementele care poate da multă valoare unei fotografii sînt norii.

La fotografiatul norilor se va ține seamă de următoarele:

1) MOMENTUL FAVORABIL: cele mai multe ocazii de a prinde în fotografie nori frumoși sînt în timpul primăverii sau al toamnei.

Norii de primăvară, diafani, spumoși, proiectați pe un cer albastru clar, ies în evidență în fotografie și fără filtru galben. Crengile înflorite, proiectate pe un astfel de cer cu nori, pot da fotografiilor de primăvară reușite. Alie subiecte la care norii sînt completeze cu efect atmosfera de primăvară pot fi aratul, semănatul, săditul pomilor, pășunatul și altele.

Vara norii sînt masivi, adevărate cetăți fantastice, ce pot completa bine atmosfera unei fotografii de sezon. Secerișul, treterișul, peisajele de la șes sau de la munte vor fi cu atît mai reușite cu cît vor reda mai fidel cerul cu nori.

Toamna cerul este mai sumbru, uneori atmosfera e mai agitată, iar norii sînt mai variați. Cerul poate fi acoperit uneori cu nori lungi, subțiri, foarte fotogenici, amestecați cu nori tumuloși și cu suvițe albe neregulate, pîdînd o atmosferă agitată. Culesul viilor și al altor fructe de toamnă, plecarea păsărilor călătoare, căratul lemnelor spre sat sînt printre subiectele ce ne pot da atmosfera de toamnă în fotografie.

Iarna, cînd cerul e plumburiu, fără soare, nu se recomandă să fotografiam, din cauză că nu vom avea relief la zăpadă. Un cer de iarnă sticlos, fără nori, ne va da o poză bine luminată de soare, dar cerul va fi fără viață, fără atmosfera de iarnă pe care numai norii o pot completa.

2) MATERIALE ȘI TIMPUL DE FOTOGRAFIERE: filmul care se recomandă este Isopan de 17/10⁰ DIN, acesta corespunzînd cel mai bine sensibilității cromatice a ochiului. Vom avea pe acest film, redat în alb-negru, tonurile cele mai juste pentru culorile din natură. O expunere prea lungă este în detrimentul reliefului norilor, iar una prea scurtă va da un clișeu fără detalii.

Pentru fixarea timpului de fotografiere și a diafragmei se vor folosi tabelele de expunere, exponometrul și — evident — experiența celui ce fotografiază. În general fotografiatul norilor se încadrează în expunerile pentru fotografiatul normal.

Developarea filmului va fi normală. Se recomandă revelator care dă un grăunte fin, aceasta contribuind la calitatea mărivilor.

Cînd atmosfera e curată și cerul e albastru, norii ies bine și fără filtru. În cazul cînd avem filtre vom întrebuița galben deschis sau galben mediu. Se recomandă a nu se întrebuița în cazurile normale filtre prea tari, căci am obține un cer prea negru, care nu e natural.

Un filtru care se poate întrebuița cu succes este cel numit „degradé”. Jumătate din discul de sticlă al acestuia este de culoare galbenă, iar cealaltă jumătate e incoloră. Fixîndu-l pe obiectiv cu jumătatea galbenă în sus, norii ne vor ieși reliefați pe clișeu, iar jumătatea incoloră de jos ne va permite să expunem normal pentru sol. În plus avem avantajul că nu vom lungi expunerea, lucru important pentru a nu căpăta imagini mișcate.

C. SĂVULESCU

Rochii de vară

1. Rochie kimono din mătase imprimată; corseleta, închelată în doi nasturi, strînge creșturile în talie și pe bust.
2. Rochie pentru strand, în dungii. Bretelele, continuate pe corsaj, se termină în buzunare. Se completează cu o jachetă scurtă din același material.
3. Din material uni, o rochie cu o croială originală.

Desene de Martha VIDA

DE LA ELBA LA PACIFIC

R. D. GERMANĂ

Muncitorii de pe șantierul barajului de la Rappode și-au luat angajamentul ca în cinstea celei de a 10-a aniversări a proclamării R.D.G. să-și depășească cu 80 la sută planul pe anul în curs pentru construirea acestui baraj — inima marilor lucrări hidroenergetice ce se desfășoară în munții Harz.

R. P. POLONĂ

În Palatul științei și culturii din Varșovia s-a deschis recent o Expoziție de artă plastică contemporană a R. P. Romine.

U. R. S. S.

La Omsk se află în construcție o mare uzină de materiale sintetice, care va intra în funcțiune în cursul anului viitor. Fotografia înfățișează cîteva rezervoare sferice, în curs de montare.

R. P. CHINEZĂ

O sută de tineri tibetani care au absolvit Institutul central al minorităților naționale din Pekin au plecat din capitala R. P. Chineze în Tibet, spre a lua parte ca specialiști la opera de construcție ce se desfășoară în ținuturile lor natale.

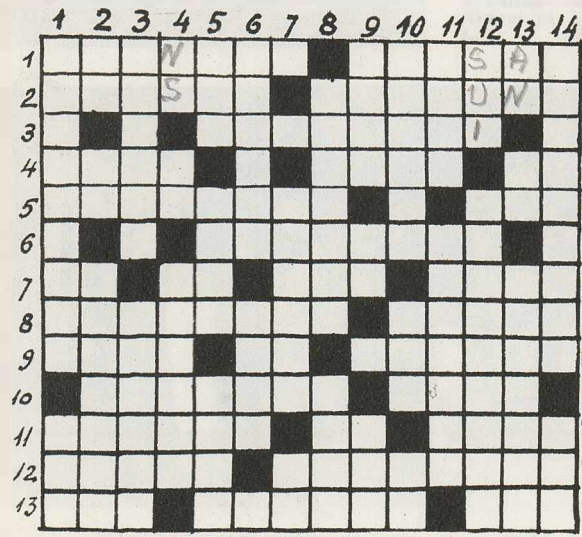
R. D. VIETNAM

Pentru oamenii muncii din orașele R. D. Vietnam se construiesc mereu noi locuințe. Iată cîteva moderne blocuri în care de curînd locuiesc muncitorii uzinei textile din Nam-Dinh.

CUM SĂ NE ALEGEM STAȚIUNEA DE ODIHNĂ

ÎN LIVADĂ

ORIZONTAL: 1) Roadă — Mană (fig.). 2) Mană (fig.) — Patiml. 3) Grindină și secetă. 4) Viță — Personaj argezean (Flori de mucigai) — Curg! 5) Poame rele — Vlăstar. 6) Mandarin. 7) Nucu Păunescu — Mei! — Fire — În păr! 8) Tot poame rele — Alunar. 9) Intemeietorul Imperiului Romîno-Bulgar — Acordă — Roadele ogorului. 10) Selecționează semințele — Nume masculin. 11) Viță (pl.) — „În livadă” (pl. monoverb) — Probă. 12) Licoarea prunului în păhărele (pl.) — Mană. 13) Localitate în Franța — Roade — Judecător în infern.

VERTICAL: 1) Mană (fig.) — Interjecția leagănului. 2) Codite de roșcove... — Extreme pe extreme — Alunele. 3) Dulapuri (trans.) — Ca cireașa. 4) Nicu Stoianescu — În simbur... — Cu manil. 5) Scoate foc pe gură — Gospodar public — Sustine roțile. 6) Ajutătoare ale memoriei — Camere. 7) Sol — Care. 8) Au vlăstare — Moral. 9) Rădăcină — Cămașă înflorată — Ca un pește. 10) Transpirat — Grație — Peste. 11) Simbolul poeziei — Luate. 12) A urcă — Preferință. 13) Fiecare aduce o nouă recoltă în livadă — În prun — Boboc. 14) Mană (fig.) — Lovește bilele.

A m auzit adeseori oameni spunînd: „Nu merg la mare în concediu, fiindcă mă plictisesc. Prefer muntele, al cărui peisaj prezintă mai multă varietate”. Sau: „Acum un an am fost la munte, anul acesta mă duc la mare, că să mă schimb decorul”.

Mulți dintre aceștia se înapoiază din concediul de odihnă mai obosiți de cum erau la plecarea sau chiar mai slăbiți. Și se întreabă apoi ce nedumerire care e explicația.

Or, explicația e foarte simplă: alegerea la întimplare a unei stațiuni de odihnă, sau după simplul criteriu al decorului ori al amuzamentului, e fatal să ducă la asemenea rezultate.

Nu trebuie să fii neapărat bolnav ca să consulți un medic înainte de a te hotărî asupra locului de odihnă. Caracteristica fiziologică a fiecărui om, sensibilitatea sau predispozițiile pentru anumite afecțiuni constatate printr-un prealabil control al organismului, sînt lucruri de care trebuie neapărat să se țină seama la alegerea unei stațiuni climatice sau balneare. Nu orice regim climateric este indicat fiecărei persoane. Umiditatea, puritatea, compoziția chimică și biologică a aerului, intensitatea luminii, vegetația, dar mai ales presiunea atmosferică sînt elemente care trebuie puse în concordanță cu caracteristicile fiecărui organism.

Pe malul mării, spre exemplu, presiunea atmosferică ajunge pînă la

763 mm, făcînd ca aerul să conțină 0,259 grame de oxigen la litru. Un aer mai concentrat deci, care nu solicită un efort din partea plămînilor și a pulsului. Totuși cei cu predispoziții la emfizem sau la afecțiuni ale inimii nu se vor simți niciodată bine acolo.

După cum ei nu se vor simți bine nici la altitudini mai mari de 1000 de metri, unde presiunea atmosferică prea scăzută îi va obliga la un efort contraindicat afecțiunilor lor. Pentru asemenea oameni, ca și pentru majoritatea celorlalți, cea mai inofensivă este altitudinea dintre 400 și 600 mm, adică aceea a regiunilor subcarpatice. Regimul atmosferic al acestor localități — și nu ne putem plînge de lipsa lor — stimulează fără efort daunător funcțiunile pulmonare, mărește energia inimii, corectează tulburările neuroase. Or, se pare că tocmai aceste regiuni sînt cele mai oculte, oamenii preferînd îndeobște extremele: muntele sau marea.

Firește, nu trebuie să tragem concluzia că muntele ori marea sînt de evitat. Cura de aer sau de băi și într-un loc, și în altul, sînt binefăcătoare corpului. Atît numai că e recomandabil să ne facem un control al organismului înainte de a ne hotărî pentru una din aceste regiuni, spre a ne asigura dacă o suportăm sau nu.

E oare atît de greu să facem acest lucru în interesul sănătății noastre?

JOSIANA

VIORICA MÎNDRU — Constanța. Aurorile polare se prezintă uneori sub forma unor arcuri luminoase, iar altele sub forma unor perdele luminoase, care-ți fac impresia că atrînd din înaltul cerului și se mișcă în bătaia vîntului. E adevărat că fenomenul poate fi observat la ambii poli ai pămîntului, dar e încorect să-l numești „auroră boreală” pentru ambele cazuri. Aurora boreală este — după cum o arată și denumirea — numai cea din regiunile Polului Nord. Cealaltă se numește auroră australă. În regiunile temperate și cu un magnetism al pămîntului redus — cum ar fi la noi — se întîmplă foarte rar asemenea fenomene, iar la Ecuator niciodată.

În Africa și alții în satul Nevada din America, sînt niște „cîntăreți” mai modesti. Ei scot numai niște sunete, la anumite ore, care din depărtare par a fi acordurile unor instrumente muzicale. Oamenii de știință cred că această se datorește frecării miliardelor de particule de nisip înclese de soare și mișcate de vînturi. V-ați lămurit?...
F. THOADER — Constanța. Și dv. tot de căderea părului vă plîngeți? Încercați rețeta pe care am recomandat-o mai sus tovarășei Nicoleta Jianu, dar fără adaosul de ulei de ricin, fiindcă spuneți că aveți epiderma foarte grasă. Păcat, în orice caz, că v-ați lăsat de fotbal, fiindcă nu din cauza lui v-a căzut părul — de asta să fii convins. Dacă nu v-ați fi lăsat de acest sport, „Farul” ar fi avut poate un jucător bun în plus. Și zău că tare i-ar fi fost de folos...

ALEX. BAZGAN — Pașcani, reg. Iași. Prima femeie care a făcut o expediție de cercetări științifice în regiunile arctice a fost sovietica Maria Klonova, doctor în științe geologice și mineralogice din Moscova. Ea a călătorit înția oară spre pol în anul 1925, pe bordul vasului „Perseu”, făcînd la înapoieră o documentată expunere asupra geologiei marine în regiunile arctice. Apoi, în anul 1952, a călătorit din nou printre ghețurile polare pe bordul navei „Kripoviciu”, care a înconjurat pentru prima oară arhipelagul Franz Josef.

VICTOR SALZMAN — Turda. 1) Transatlanticul „Titanic” s-a scufundat din cauza ciocnirii cu un aisberg, pe vremea aceea neexistînd aparate de semnalare a obstacolelor pe timp de nevizibilitate, cum ar fi radarul, sonarul etc. 2) Inventatorul radiofoniei a fost A.S. Popov, iar al fotografiei, Nicce și Daguerre (de la acesta fotografiea căpătase la început numele de „daguerrotipie”). 3) Cu întrebările tehnice de domeniul radiofoniei adresați-vă revistei „Programul de radio și televiziune”, în str. Al. Popov 62, care e cea mai indicată să vă răspundă.

VICTOR OANCEA — Buzău. Am mai scris, mi se pare, că nedispunînd de un spațiu prea mare, preferăm la această rubrică o singură întrebare de fiecare dată și, dacă se poate, de asemenea natura încît răspunsul să-i intereseze eventual și pe alți cititori. Altfel sîntem nevoiți sau să dăm răspunsuri prea laconice, sau să folosim corespondența poștală. Nu vă putem indica „metoda ideală” de a scrie un articol pentru presă fiindcă, la drept vorbind, și noi... sîntem mereu în căutarea ei. Condiția de bază constă în a reuși să redai cititorului aspectele instructive ale contactului cu realitățile vieții.

MIHAI STĂNESCU — Cîmpulung-Muscel. Aerul pe care-l respirăm e compus din șapte gaze și anume: oxigen, azot, argon, neon, helium, krypton și xenon, din care cele mai importante sînt oxigenul și azotul. Aerul lichid se obține prin procedee de fabricație constînd din comprimări și detente alternative ale aerului obișnuit. La o temperatură de 194 de grade sub zero, obținută prin aceste comprimări și detente repetate, aerul începe să curgă exact ca apa. Nu trebuie să confundăm însă aerul lichid cu oxigenul lichid, care constă numai din acest din urmă gaz lichefiat.

CURIOZITĂȚI MEDICALE DIN TRECUT

Multe sute de ani, prejudecățile, erorile, ignoranța și șarlatania au ținut în loc dezvoltarea medicinei, care și-a avut astrogii și alchimistii ei. Din neamăratele isprăvi ale acestora amintim cîteva:

● Unele leacuri erau nu numai hazlii și inutile, dar de-a dreptul respingătoare. Astfel, inima de cerb se folosea împotriva febrei, cea de hienă împotriva spasmeleor, inima de măgar era considerată drept remediu al epilepsiei, iar dițenteria se „vindeca” dîndu-i-se bolnavului să mănînce o inimă de broască. Ca leac universal, s-a recomandat într-un tratat, publicat la Frankfurt în secolul al XVI-lea, un amestec de inimi de cerb și de potirnice, la care trebuiau adăugate lămîie, șantal și alte balsamuri. În 1703, un tratat de farmacie recomanda o licoare în care ingredientul principal era tot inima de cerb.

● Niște pseudosavanți au pretins că pielea corpului omenească este înzestrată, printre alte terminații neuroase, cu unele care au o structură apropiată de a ochiului, avînd o celulă care se aseamănă cu cristalinul, prelungită printr-o fibră nervoasă, care ar fi un nerv optic. Se spunea că o educație specială ar permite omului să vadă și cu ajutorul pielii. A fost născocită și o populație care ar trăi în Guiana și care ar fi văzut cu pielea forma și culoarea obiectelor. Teoria aceasta a viețuit pînă acum cîteva decenii. Prin 1920, la Sorbona, în prezența mai multor personalități (printre care se afla și

Anatole France) a fost făcută o „experiență” menită a-l demonstra bazele „științifice”. Rezultatul a fost pe măsura teoriei: în timp ce „savantii” erau orbiți de propriile orbicelii, orbii artificiali, care aveau ochii acoperiți cu benzii și basmale negre și care urmau să „vadă” prin piele, se jucau de-a baba-oarba cu experimentatorii, întrevăzînd oamenii și obiectele din jur prin imperfecțiunile legăturilor.

● Pedepsirea prin tăierea nasului a fost foarte răspîndită multe milenii de-a rîndul, din adîncă antichitate și pînă aproape de vremurile noastre. Existau și călăi specializați în această operație. Printre mutilații pe această cale se numără și scriitorul moldovean Nicolae Milescu, rămas fără nas în urma unor uneltiri împotriva lui Ștefăniță-Vodă. Daniel de Foé, autorul lui Robinson Crusoe, a scăpat de tăierea nasului multumită faptului că poporul a silit autoritățile să-i acorde grațierea. Pe la începuturile răsîndirii tutunului, un sultan pedepsea pe fumători cu tăierea nasului, iar papa Sixtus al V-lea punea să se taie nasul hoților.

Nemaiavînd... nas să se arate în lume, multe dintre victime se adresează medicilor pentru recăpătarea organului lipsă. Au început să răsără ca ciupercile șarlatanii și legendele despre vindecări miraculoase. Despre spătarul Milescu s-a spus că și-a recăpătat nasul în Germania, prin „slobozire de sînge”. În secolul al XVI-lea mergea vestea că un chirurg italian, Ta-

gliacozzi, era specializat în punerea la loc a nasurilor și că ar fi refăcut pe acela al unui nobil, care purta unul... de argint. Adevărul este, după mărturiile scrise ale unor oameni cinstiți (care și-l cunoșteau... lungul nasului) că nimeni nu a văzut pus la loc un nas decupat și că s-au realizat numai unele mici operații în cazurile de mutilare superficială sau un soi de proteze din diferite materiale.

● Un medic italian care a trăit pe la sfîrșitul secolului al XV-lea povestea că un individ care a căzut din vîrfurile unui turn nu numai că nu a avut nimic de pătimit, dar cînd s-a ridicat ca să-și vadă de drum a constatat că piciorul de care era schiop din naștere devenise normal.

● În 1752 s-a publicat în Franța un material „științific” prin care se relatează un bolnav grav de nervi, socotit incurabil, s-a însănoșit multumită zgomotului unui foc de pușcă.

● Un marchiz de la curtea lui Ludovic al XVIII-lea ar fi scăpat de gută rupîndu-și picioarele în timpul unei cavalcade. Același, lovit de apoplexie, a căzut și și-a spart capul și a scăpat cu această ocazie... de damba.

● Despre o cucoană oarecare se spunea în ziarele anului 1905 că a scăpat de diabet prăbușindu-se cu un ascensor defect. Nu vă amintesc toate acestea, măcar pe departe, de nebulun care și-a bătut cuie în cap ca să scape de migrenă?

Stadionul Republicii a găzduit sâmbătă și duminică întrecerile de atletism din cadrul celei de-a II-a etape a campionatului pe echipe al orașului București. Publicăm aici câteva aspecte de la aceste întreceri:

① Alergătorii care au luat startul la cursa de 3.000 m obstacole au înfruntat cu ușurință razele soarelui, datorită faptului că după fiecare tur de pistă s-au... răcorit în groapa cu apă.

② Lia Manoliu, câștigătoarea probei de aruncare a discului (45,93), în timpul celei de-a doua încercări.

③ Stacheta ridicată la 4,10 m este trecută de reprezentantul clubului Dinamo, M. Trandafilov.

④ La săritura în lungime s-a detașat de la început atleta M. Pandele, câștigătoarea probei (5,46 m).

⑤ Coarda este „atacată” de participanții la 800 m plat băieți.

⑥ Start la proba de 800 m plat fete.

CEI MAI BUNI AU CÎȘTIGAT!

Peste 2.000 de echipe de fotbal din toată țara au luat startul în Cupa R.P.R. Peste 2.000 de echipe, fiecare dorind cu ardoare ca cel puțin pentru un an să dețină această distincție. Și pînă la urmă, anul acesta, ca și acum patru ani, finala Cupei R.P.R. a pus față în față o echipă din prima divizie, Dinamo-București, cu o formație din divizia B: C.S.M. - Baia Mare. Ținînd seama de performanțele bătămerilor în această competiție, mulți au crezut că n-ar fi exclus ca Baia Mare să facă o surpriză. Precedentul fusese de altfel creat recent, cînd bătămerii au eliminat din cursă pe campionii țării — petroliștii din Ploești.

Dar cei mai buni și-au spus cuvîntul. Dinamoviștii bucureșteni, menținîndu-și forma bună din ultima vreme, au cucerit cupa, aducînd-o din nou „acasă”, în București, după ce timp de un an gazdă i-a fost orașul Timișoara.

Fotografii de
Don BÎRLĂDEANU, R. SCURTU
și G. AGAPIAN

Susținătorii și jucătorii echipei de rugbi „Dinamo” au trecut prin serioase emoții în timpul meciului disputat duminică dimineața cu echipa C.F.R. - Grivița Roșie. Numai ultimele minute au elucidat situația, meciul terminîndu-se la egalitate (3-3).

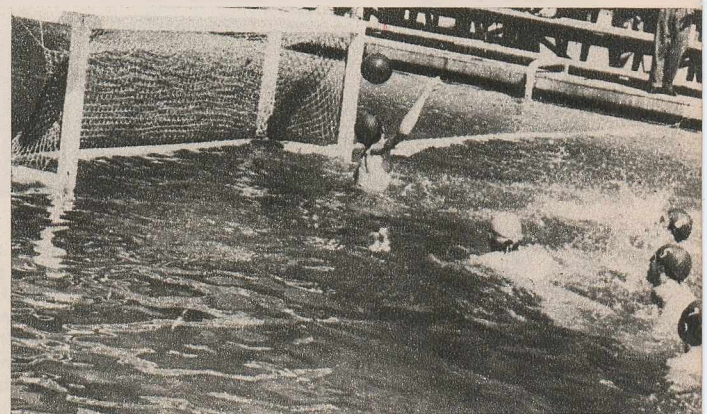
Ene, căpitanul echipei Dinamo, primește cupa ce încununează o victorie meritată.

Echipele campioane de fotbal a țării pe anul 1959, Petrolul-Ploești, văzute de P. Stoescu. De la stînga la dreapta, sus: Pahonțu, Zaharia, Babone, Dridea, Topșa, Marinescu. Jos: Fronea, Neacșu I, Sfecu, Tabarcea, Badulescu.

În dorința ridicării de noi talente, Federația de tenis de masă a înființat pentru prima oară în București un centru de fete. Fotografia noastră surprinde un grup de eleve de la Școala medie „Matei Basarab” în timpul concursului de verificare de duminică trecută. Cele mai bune elemente vor fi selecționate pentru a participa la Criteriul european de la Constanța, care va avea loc peste puțină vreme.

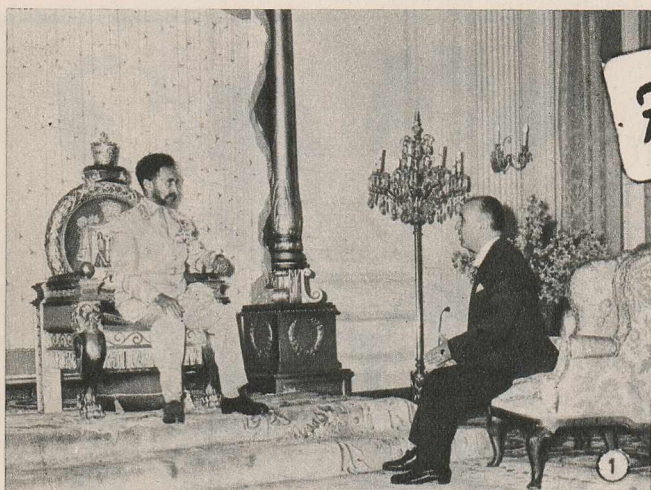

↑ Bazinul Strandului Tineretului a găzduit duminică trecută întreceri de polo din cadrul categoriei B. Iată o fază din meciul Școala sportivă-Constructorul.

O delegație de partid și guvernamentală a Republicii Democratice Germane, în frunte cu tovarășii Walter Ulbricht, prim-secretar al C. C. al P.S.U.G., și Otto Grotewohl, președintele Consiliului de Miniștri al R.D.G., a sosit la 8 iunie la Moscova, într-o vizită de prietenie. În fotografie: un aspect din timpul vizitei făcute de delegația de partid și guvernamentală a R. D. Germane tovarășului N. S. Hrușciov, în cabinetul său de lucru din Kremlin.

Fotocronica

R. P. R. PESTE HOTARE

1. Recent, trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al R.P.R. în Etiopia, tov. Constantin Stănescu, și-a prezentat scrisorile de acreditare împăratului Haile Selassie. În fotografie: împăratul Haile Selassie întreținându-se cu ambasadorul român.

2. Crucea Roșie a R.P. Române a venit în ajutorul sinistraților de pe urma Inundațiilor din Sumatra, trimițând în Indonezia penicilină românească în valoare de 50.000 rupii. În fotografie: ministrul R.P. Române la Djakarta, Pavel Silard, înmânând ministrului Prevederilor Sociale al Indoneziei, Muljadi Djojomartono, o cutie de penicilină — ca simbol al darului românesc.

47 de țări participă anul acesta la cea de-a 28-a ediție a tradiționalului Tîrg internațional de la Poznan. Jara noastră este reprezentată printr-un birou de informații comerciale care se bucură de atenția numeroșilor vizitatori sosiți aici din întreaga Polonie și de peste hotare. În fotografie: un aspect al tîrgului.

De mai multe săptămîni, funcționarii bancari din Buenos Aires și din alte orașe argentinieni, cărora li s-au adăugat și alte categorii de salariați, sînt în grevă. În capitala Argentinei au avut loc mai multe demonstrații ale greviștilor, împotriva cărora a intervenit poliția. În fotografie: pe străzile orașului Buenos Aires tinerii greviști resping intervenția polițiștilor aruncînd cu pietre după ei.

BALCANII SĂ DEVINĂ O ZONĂ A PĂCII!

Sînt unii — e drept, puțini la număr — cărora le place să se joace de-a „butoiul cu pulbere”. În trecut, Balcanii au avut destul de pătimit de pe urma acestui joc periculos. Milioane de oameni din această parte a Europei blestemă și azi pacostea războiului. Și doresc din adîncul inimii lor pacea. Năzuinței acesteia de pace îi corespunde și noua inițiativă a guvernului țării noastre, cuprinsă în Declarația cu privire la amplasarea în Grecia a rampelor de lansare a rachetelor teleghidate și problema păcii și securității în Balcani.

Oare nu este timpul ca, ținînd seama de trista experiență a trecutului, guvernele statelor balcanice să prefere acțiunilor militare relațiile de bună vecinătate în condiții de securitate și pace? Hotărît, este timpul! Dovadă, ecoul fierbinte în inima popoarelor din Balcani a propunerilor cuprinse în Declarația guvernului R.P. Romîne.

Într-un moment cînd comandamentul N.A.T.O., cu asentimentul guvernului Greciei, pregătește întesarea acestei țări cu armele morții atomice, guvernul român, reluînd propunerea cuprinsă în mesajul din 10 septembrie 1957 al tovarășului Chivu Stoica, președintele Consiliului de Miniștri al R.P.R. — în legătură cu o întîlnire a șefilor de guverne ai țărilor balcanice — s-a pronunțat din nou pentru înfăptuirea unei înțelegeri colective a statelor din Balcani, preconizînd totodată eventuala adoptare a unui tratat de înțelegere și securitate colectivă a regiunii balcanice, tratat care ar prevedea angajamentul țărilor respective de a nu admite stocarea de arme atomice și amplasarea de rampe pentru rachete pe teritoriul lor.

Interesele vitale ale popoarelor din această regiune pot fi cu adevărat apărute și Balcanii pot fi feriți de calamitatea războiului atomic numai dacă această regiune se va transforma — așa cum a propus tovarășul Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. — într-o zonă denuclearizată. Această propunere și alte măsuri menite să transforme Balcanii într-o zonă a păcii sînt salutate cu aprobare unanimă de popoarele balcanice, în cluda respingerii ostentative venite din partea guvernului ateniian, care preferă să continue politica pe care i-o dictează campionii americani ai războiului rece. Guvernarea greci se comportă ca acele cercuri conducătoare din țările nesocialiste despre care tovarășul Hrușciov spunea că „pun interesele lor de clasă mai presus de interesele naționale ale țărilor lor, mai presus de interesele popoarelor”.

În profundă contradicție cu interesele poporului grec, răspunsul negativ al guvernului din Atena reflectă în ce măsură conducătorii greci sînt subordonați domnilor generali americani ai N.A.T.O. Pînă și un ziar de dreapta ca „Estia”, din Atena, se vede silit să deplîngă faptul că „Grecia a ajuns să vadă și ziua în care se așteaptă ordinele unui șef oarecare de la Departamentul de stat al S.U.A. pentru a putea să-i răspundă lui Chivu Stoica, primind acest ordin ca pe un avans prin ambasadorul grec la Washington”. Mai clar nici că se poate: ordinele, ca și rachetele pentru Grecia, vin din America. Ceea ce arată că, atît la Washington și la comandamentul N.A.T.O., cît și la Atena, există cercuri vădit ostile oricărei măsuri menite să asigure interesele păcii în Balcani. Or, popoarele din Balcani, ca și cele din lumea întreagă, au un singur interes: PACEA. Și cine nu știe azi că amplasarea rampelor americane de lansare a rachetelor teleghidate nu are nimic comun cu pacea! Iată de ce respingerea de către guvernul grec a noii inițiative de pace este dezaprobată de popoarele balcanice, neliniștite de politica transformării Balcanilor într-un „butoi de pulbere”.

„Întregul popor grec — scrie „Estia” — este împotriva creării de baze atomice pe teritoriul Greciei”. Reflectînd adevărata atitudine a poporului grec, ziarul ateniian „Avghi” aprobă propunerea guvernului român într-un articol cu titlul: „Să fie înlăturate diferendele din Balcani și să se semneze un acord privind crearea unei zone denuclearizate”.

Este ceea ce vor în prezent popoarele din Balcani. Este ceea ce cer interesele păcii.

Balcanii trebuie să devină o zonă a păcii și nu un focar al unui război atomic!

D. BABOIAN

ÎN JURUL GLOBULUI

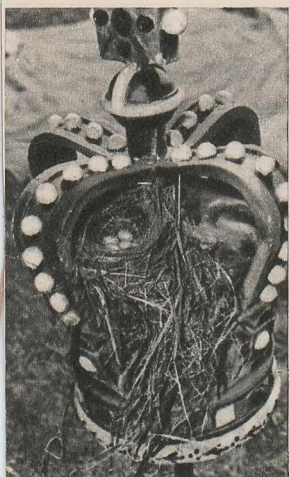
GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN MOSCOVA s-a îmbogățit cu câțiva cocori manciurieni, primiți în dar din partea Parcului zoologic din Pekin.

MINUNATA COLECȚIE DE DANTELE a fost donată Muzeului de arte aplicate din Praga de către o cunoscută colecționară cehoslovacă de opere de artă — Tonka Ivanovska.

„MURMURUL PĂDURII“ se numește acest pitoresc riu de munte din Ucraina subcarpatică.

UN CUIB... ORIGINAL. Una din coroanele cu care a fost împodobită capitala Angliei în timpul vizitei șahului Iranului a fost găsită de păsări bună pentru a-și face din ea un... cuib. Să mai spună cineva că nu-și au și coroanele rostul lor...

RENUNȚUL DIRIJOR LEOPOLD STOKOWSKI a efectuat recent un turneu în R.P. Polonă. În fotografie: L. Stokowski răspunzând ziaristilor, la o conferință de presă la Varșovia.

VĂDUVELE VICTIMELOR DE LA MARCHINELLE asistă la dezbaterile procesului deschis, sub presiunea opiniei publice belgiene. În legătură cu catastrofa minieră ce a avut loc în urmă de doi ani la minele de la Marchinelle, când și-au pierdut viața zece de mineri.

PENTRU O BUCĂȚICĂ DE PÂINE... La Henley, în Australia, s-a desfășurat de curind un foarte original concurs: cine poate sta mai multă vreme cocotat sus, pe un stîlp. Desigur că nu e vorba de o distracție gratuită, ci de câștigat niște bani.

ÎN LIPSA CREȘELOR... Iată o imagine din prefectura Chiba (Japonia). Părinții fiind plecați la cîmp, acești copii trebuie să aibă grijă și de frații lor mai mici, iar dacă sînt nevoiți să meargă undeva, să-i poarte în spinare cu ei.

SANTIERE SCOASE LA LICITAȚIE. Criza ce bîntuie economia R.F. Germane s-a extins și asupra întreprinderilor mari. Santierele navale Rothman din Hamburg, neprîmind de luni de zile nici o comandă, au fost declarate în stare de faliment și scoase la licitație. Fotografia înfățișează intrarea la șantiere, în ziua licitației.

NĂRAVURI...

ȘERPI VÎNDUȚI LA KILOGRAM

La Oklahoma, în S.U.A., există în fiecare an un tradițional tîrg al șerpilor, unde vin de obicei să se aprovizioneze muzeele, menajeriile și fabricile de seruri. Șerpii se vînd aici nu cu bucata ci cu kilogramul, și prețul s-a menținut pînă în ultima vreme destul de convenabil pentru cumpărători. Dar iată că anul acesta a apărut un concurent care ridică prețul, deoarece s-a oferit să cumpere întreaga cantitate de șerpi aduși la vînzare.

Interesindu-se mai îndeaproape cu privire la curiosul cumpărător, reprezentanții muzeelor și ai menajeriilor au aflat că acesta nu e altcineva decît patronul unei fabrici de conserve de... pește. Descoperise omul materie primă mai ieftină...

UN DESERT „MADE IN U.S.A.“

În timpul unor recente săpături făcute la Pestum, în Italia, au fost descoperite 8 vase mari pline cu miere de albine ce datează de pe vremurile Romei antice. Mierea dovedindu-se a fi perfect conservată, un miliardar american s-a oferit s-o cumpere spre a o servi ca desert original musafirilor săi.

Nici prin cap nu i-a trecut bogătaşului american că descoperirea aceasta ar fi de mai mare folos arheologilor!...

UN CÎINE BOGAT...

Pe numele lui Oliver Twist, un cîine de vîntoare în vîrstă de 12 ani, al cărui stăpîn locuiește în apropiere de Melbourne (Australia), s-au depus la bancă mai multe mii de lire. Stăpînul cîinelui a luat această măsură — după cum a declarat — deoarece e îngrijorat de gîndul că, murind, animalul ar rămîne lipsit de... mijloace de existență.

Din ce fel de exploatare și-a realizat stăpînul fericitului cîine averea din care poate lăsa o asemenea moștenire, nu ni se comunică în telegrama de presă care ne aduce la cunoștință faptul. Ni se arată însă că „generosul” bogătaş socotește că acești bani au fost câștigați prin... muncă cinstită de însuși cîinele: Oliver Twist a participat în viața lui la multe vînturi. Or, spune stăpînul pătrupedului, el nu înțelege să-și exploateze animalul (oare aceeași atitudine n-ar fi bine s-o adopte și în ce privește oamenii cu și prin care și-a realizat averea?...).

Desigur că nu este primul cîine despre care auzim că are o „situație financiară” mai bună decît a multor mii și mii de oameni. Asemenea lucruri se întîmplă destul de des în lumea capitalistă. Mai ales, însă, ele sînt la modă în S.U.A. Și nu ne îndoim că în Australia atari moravuri provin din importul din America.

Într-adevăr, în Australia companiile americane, care acaparează pe zi ce trece tot mai mult viața economică, au ajuns să aibă profituri medii anuale de 48,4% din capitalurile lor — după cum relatează anul trecut „Sidney Morning Herald”. O cifră scandalos de mare, chiar pentru o țară în care regimul colonialist s-a împămîntenit de secole. Scoțindu-și din țară uriașele lor beneficii, monopolistii americani simt însă obligația morală să aducă în schimb ceva: și aduc „modul de viață american”.

Așa se explică faptul că, în timp ce în orașele australiene sînt oficial înregistrați 80.000 șomeri (și cite alte zece de mii sînt neînregistrați!), în timp ce fermierii suferă lovituri după lovituri sărăcind de la o zi la alta (numai într-un singur an, mulțumită aceluiași „ajutor” primit din partea monopolurilor americane, prețul lînel — important produs al economiei australiene — a scăzut cu 22%; aceasta după alte cîteva precedente succesive scăderi) un exploatare oarecare are muștrări de conștiință în legătură cu faptul că și-a exploatat... cîinele, și vrea să-i asigure o pensie viageră.

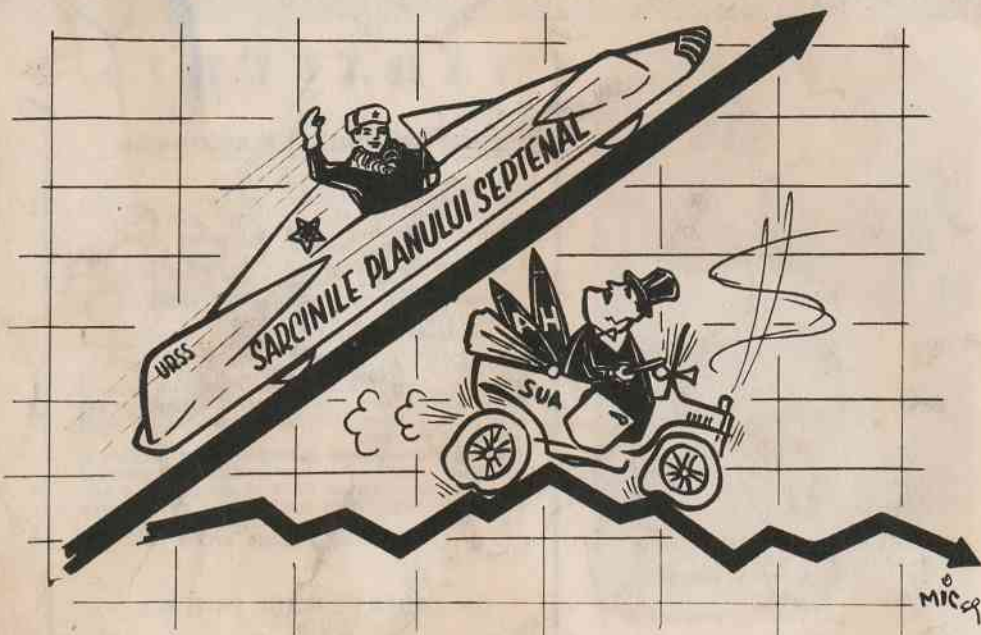
Cît de mulțumit o fi numitul pătruped, Oliver Twist, văzîndu-se cu cont la bancă, nu știm. Dar pentru zecele de mii de muncitori șomeri și fermieri sărăcici din Australia, „trăsnala” stăpînului cîinelui rentier nu este o simplă curiozitate de bogătaş care se plictisește, ci o adevărată sfidare.

REDACȚIA: București, Piața Scintei. Căsuța Poștală 3507 of. 33. Tel. 17.60.10 Int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și Instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scintei „I. V. Stalin”

UMOR

Două drumuri

Desen de M. CAPĂȚĂ

— Uite norocul, Mișule! Ia-o și arunc-o în sus.
— Las-o că am mai avut „norocul” ăsta azi-dimineață...
Desen de Rik AUERBACH

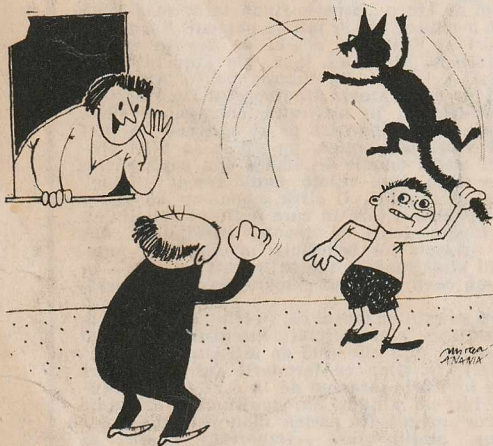
— Hai mai repede, Stelică... Mereu întârzii din cauza dumițale.

Desen de MATTY

Ea: Nu-mi trece sughițul! Mi-ar trebui o sperietură bună...
El: Uită-te pe fereastră!

Desen de Fred GHENĂDESCU

— Lasă pisica în pace, blestematul!
— Lasă-l dragă, e pisica lui madam Popescu!...

Desen de Mircea ANANIA

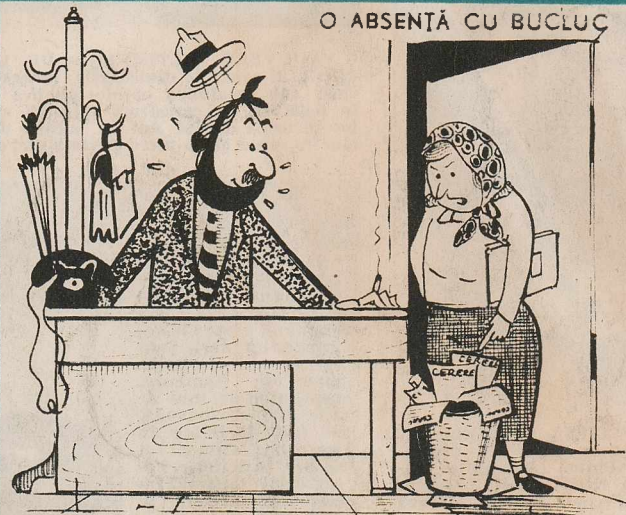
ÎN TRAMVAI

— Te-ai suit pe pantofii mei!
— Și ce, ți-e necaz că sînt mai înalți?

Desen de PAVEN

O ABSENȚĂ CU BUCLUC

— De ce zici că inspectorul a fost nemulțumit de felul cum rezolv eu cererile... Doar au fost închise în birou!?!?!
— Dacă ați uitat să închideți și coșul!...

Desen de Jean CIUCIU
Tr. Severin